

วารสาร สหวิทยาการศึกษา และพัฒนาสังคม

Interdisciplinary Journal of Education and
Social Development

ปีที่ 1 ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน - ธันวาคม 2568

วารสารสหวิทยาการศึกษาศึกษาและพัฒนาสังคม

(Interdisciplinary Journal of Education and Social Development)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน-ธันวาคม 2568

วัตถุประสงค์

วารสารสหวิทยาการศึกษาศึกษาและพัฒนาสังคม เป็นวารสารในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์และนักศึกษา ในมิติเพื่อสนับสนุนการศึกษา การสอน การวิจัย รวมทั้งนักวิชาการและผู้สนใจ ในมิติทางด้านการศึกษา สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

กำหนดออกวารสาร ทุก 6 เดือน (ปีละ 2 ฉบับ)

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)

ฉบับที่ 2 เดือน มีนาคม - เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)

ฉบับที่ 3 เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)

ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม - สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 31 สิงหาคม)

ฉบับที่ 5 เดือนกันยายน - ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 31 ตุลาคม)

ฉบับที่ 6 เดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 31 ธันวาคม)

ที่ปรึกษา

ผศ.ร.ท.ดร.ณัฐชัย จันทชุม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

บรรณาธิการ

อ.ดร.มานิตย์ มาปะโท

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

ดร.จิราติ โยระพล

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม

กองบรรณาธิการ

1. รศ.ดร.จุฑามาศ สิงห์ชัยนรา	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. ดร.รสริน อาจโธสง	ผู้จัดการโรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์ เขาใหญ่
4. ดร.ณัฐพงศ์ ปลอดสูงเนิน	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
นครราชสีมา
5. อ.ดร.จำรัส มุ่งเผือกกลาง	วิทยาลัยนครราชสีมา
6. ผศ.พิเศษ ดร.ณัฐพัชร์ วรพงศ์พัชร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
7. ผศ.ดร.สถาพร วิชัยรัมย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
8. ผศ.คมสัน ศรีบุญเรือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
9. อ.ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
10. ดร.นัสชนะ ส่างช้าง	นักวิชาการอิสระ
11. ดร.จักรกฤษณ์ ภูพงษ์พัฒน์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองตะครอง

ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

ดร.จิรนนท์ สุริยะป้อ

ฝ่ายประสานงานและจัดการ

นายอนันตชัย กลับสูงเนิน

ออกแบบปก/จัดรูปเล่ม

นายอนันตชัย กลับสูงเนิน

พิสูจน์อักษร

นายอนันตชัย กลับสูงเนิน

สำนักงาน

บริษัทแอดวานซ์ อินโนวาทีฟ

เว็บไซต์วารสาร

<https://so14.tci-thaijo.org/index.php/Interdisciplinary>

บทบรรณาธิการ

ยินดีต้อนรับสู่ วารสารสหวิทยาการศึกษาศึกษาและพัฒนาสังคม ปีที่ 1 ฉบับที่ 6 วารสารเล่มนี้มุ่งหวังเป็นเวทีทางวิชาการที่เปิดโอกาสให้นักวิจัย นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไปได้เผยแพร่ผลงานที่มีคุณค่า ทั้งด้านการศึกษาศึกษา การพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และศาสตร์แขนงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้และการพัฒนาประเทศในมิติที่หลากหลาย

ในฉบับนี้ได้รวบรวมบทความวิจัยและบทความวิชาการที่มีความหลากหลายและทันสมัย ครอบคลุมทั้งแนวคิด ทฤษฎี และการประยุกต์ใช้ในเชิงปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการบูรณาการองค์ความรู้เพื่อสร้างแนวทางใหม่ ๆ ในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

กองบรรณาธิการขอขอบคุณผู้เขียนบทความทุกท่านที่ให้ความไว้วางใจในการส่งผลงานเข้ามาเผยแพร่ รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อเสนอแนะอย่างมีคุณภาพ ตลอดจนผู้อ่านทุกท่านที่ให้การสนับสนุนวารสารมาโดยตลอด เราหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารฉบับนี้จะช่วยเสริมสร้างองค์ความรู้ จุดประกายความคิด และเป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้ที่สนใจการศึกษาศึกษาและการพัฒนาสังคม อันจะนำไปสู่การสร้างประโยชน์แก่ชุมชนและสังคมไทยโดยรวม

อาจารย์ ดร.มานิตย์ มาปะโท

บรรณาธิการ

สารบัญ

บทความวิจัย

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ธีระชัย ไชยตะมาศ, วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม	1
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาลิขิตพัฒนกิจจังหวัดนครนายก นันทิชา วงษ์บัวงาม, วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม	13
การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ศินัฐชญา สุวลี, ผดุง เพชรสุข	23
การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านสะกดคำวิชาภาษาไทย โดยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ ของฮันเตอร์ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สตรีรัตน์ คำหมั่น, อติศร บาลโสง	35
การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจรูปแบบ STAD รายวิชา สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วชิราวิทย์ นาคนาม, จันทร ดิยะวงศ์	50
การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรี สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง พุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เบญจวรรณ ไชยเรศ, จันทร ดิยะวงศ์	60
การพัฒนาผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แบบฝึกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน 3) สลักจิต ลีวันนา, คงศักดิ์ สังฆมานนท์	69
การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 นัชชา อุดระพะยอม, วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม	82

สารบัญ (ต่อ)

บทความวิจัย

การพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง อาหารและสารอาหาร โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาธเวชย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม
การศึกษาเอกชน

กฤติเดช หนูเผือก, สำราญ บุญเจริญ

94

การจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิตโดยใช้แบบฝึกทักษะอ่านเพิ่มเติม
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนสว่างเชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1

ธีระ มหาหงส์, จันทร์ ดิยะวงศ์

106

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
Transformational Leadership of School Administrators in the Nong Waeng
School Cluster, under the Buriram Primary Educational
Service Area Office 3

ธีระชัย ไชยตะมาศ¹ และวิรัชพัชร วงศ์วัฒนเกษม²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Teerachai Chaitamat¹ and Wiralpath Wongwatkasem²

Nakhonratchasima College

Corresponding Author E-mail : 6604033200126@nmc.ac.th

(Received: 30 December, 2025 ; Edit: 31 December, 2025; accepted: 31 December, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยครูจำนวน 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 และมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ผู้บริหารสถานศึกษา, ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the transformational leadership of administrators in schools group Nongwaeng under Buriram Primary Educational Service Area Office 3; and (2) to compare the transformational leadership of administrators in schools group Nongwaeng under Buriram Primary Educational Service Area Office 3; 1 according to teachers assessment, classified by education level and work experience. The research was survey research. The population used in this research were 140 teachers in schools Nongwaeng under Buriram Primary Educational Service Area Office 3;. The sample was obtained via stratified random sampling method. It consisted of 103 teachers. The instrument used for data collection was a 5-point estimation scale questionnaire. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

The results were found that:

1. the transformational leadership of administrators in schools group Nongwaeng under Buriram Primary Educational Service Area Office 3, overall were at high level; and
2. comparison of the transformational leadership of administrators in schools group Nongwaeng under Buriram Primary Educational Service Area Office 3, classified by education level, and work experience , overall and aspect were not different.

Keywords: School administrators, leadership, transformational leadership.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมไทยได้ก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ ส่งผลให้กิจกรรมทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมดำเนินไปอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันสูง การเข้าถึงข้อมูลปริมาณมหาศาลผ่านโลกออนไลน์ กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน ซึ่งได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อคุณลักษณะและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ในสังคมไทยอย่างชัดเจน ในขณะเดียวกัน รัฐบาลได้ประกาศนโยบาย “ไทยแลนด์ 4.0” โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยก้าวพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางและเข้าสู่การเป็นประเทศรายได้สูง อาศัยการนำนวัตกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสูงมาเป็นพลังขับเคลื่อนประเทศ (ไกรยศ ภัทรราช, 2559: 1) นโยบายดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นของการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อรองรับการแข่งขันในเวทีเศรษฐกิจทั้งระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ สรุปได้ว่า การศึกษาเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าจำเป็นต้องอาศัยการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาของชาติมีคุณภาพ คือบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชาดูแลและควบคุมการบริหารงานในโรงเรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ใน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ผู้บริหารสามารถใช้ศิลปะและกระบวนการต่าง ๆ เพื่อมีอิทธิพลเชิงบวกต่อผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียน กระตุ้นให้ทุกฝ่ายปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการนำองค์การสู่การปฏิรูปการศึกษาอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี พร้อมทั้งบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การใช้งบประมาณ เทคโนโลยี เวลา และบุคลากรในสถานศึกษาเป็นไปอย่างเหมาะสม รวมถึงการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 หลักสูตรการสอนเทคโนโลยี การศึกษา และแนวทางการบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อย่างไรก็ตาม จากการประเมินการปฏิรูปการศึกษาในช่วงที่ผ่านมา พบว่ายังมีหลายประเด็นที่ต้องเร่งพัฒนาและปรับปรุง โดยเฉพาะด้านคุณภาพผู้เรียน ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต้องเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม การดำเนินงานดังกล่าวเชื่อมโยงไปสู่การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” โดยเน้นการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาใหม่ การพัฒนาครูพันธุ์ใหม่ การพัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ใหม่ รวมทั้งการสร้างระบบการบริหารจัดการใหม่ที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและประเทศชาติในอนาคต

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญและถือเป็นกุญแจแห่งความสำเร็จในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ พร้อมรับมือกับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคการศึกษา 4.0 ไม่เพียงแต่ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่เป็นจุดเชื่อมโยงนโยบายกับการปฏิบัติที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด ผู้บริหารจึงต้องมีคุณลักษณะที่ดี มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ สมรรถนะ และคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารงาน อีกทั้งยังต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นค่านิยม ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบาย สังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การพัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของครูและบุคลากรในสถานศึกษานั้น มีอิทธิพลสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การปฏิบัติงานภายใต้ความไว้วางใจ ความร่วมมือ ความเชื่อมั่น และความศรัทธา ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานในสถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย (ปณตนนท์ เกียรติประภากุล, 2561: 1998) โดยหลักสำคัญที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการบริหารจัดการ คือ ความเป็นธรรมในสภาพการทำงาน การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน และการให้ความสำคัญแก่บุคลากร เพื่อให้บุคลากรมีส่วนร่วม ยอมรับ และเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงานการบริหารงานบุคคลและนิติการ, 2559: 16) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 4.0 จึงจำเป็นต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ มีวิสัยทัศน์เป็นฐานของการปฏิบัติงานในทุกภารกิจที่รับผิดชอบ (ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2560: 206) ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวถือเป็นปัจจัยสำคัญของผู้นำที่ประสบความสำเร็จในยุคปัจจุบัน

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการบริหารและจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการทำให้ผู้ตามเกิดความไว้วางใจ รู้สึกชื่นชม จงรักภักดี และเคารพนับถือต่อผู้นำ จนสามารถกระตุ้นแรงจูงใจให้ทำงานได้ผลเกินกว่าความคาดหวังเดิม (สุพรรณิกา สุบรรณาจ, 2560: 28) ศศิธร รักษาพนม (2557: 49-50) ได้กล่าวว่า ผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้การปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานเพื่อสร้างความร่วมมือ สร้างแรงจูงใจ และทำให้สมาชิก

รับรู้ถึงคุณค่าของตนที่มีต่องานและองค์กร อันนำไปสู่การสร้างค่านิยมเชิงบวก การยกระดับแรงจูงใจและคุณธรรม จนทำให้สมาชิกรู้สึกอยากปรับเปลี่ยนตนเอง ผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม ซึ่งจะทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความนิยม ยกย่อง และไว้วางใจ นักการศึกษาหลายท่านมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสามารถจำแนกได้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา และ 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับการสังเคราะห์ของ Bass และ Riggio (2006: 5-7) ในบริบทของทิศทางการพัฒนาการศึกษาไทยสู่ยุค 4.0 ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเผชิญความท้าทายทั้งในระดับบุคคลและองค์กร เพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปนตนนท์ เกียรติประภากุล, 2561: 1998) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยนำพาการจัดการศึกษาให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมยุคใหม่

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้นำในการบริหารจัดการต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ต้องมีสมรรถนะในการบริหารการเปลี่ยนแปลง และต้องมีความพร้อม ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะสำคัญที่จะทำให้การดำเนินการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของระบบการศึกษา และที่สำคัญยิ่ง ก็คือ การผลักดันให้เกิดการปฏิรูปหลักสูตร และการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจและกลไกสำคัญ ในการพัฒนาคุณภาพประชากรของประเทศ การเปลี่ยนแปลงสำคัญทางด้านวิชาการนี้ มีผลโดยตรงต่อสถานศึกษา และเป็นความท้าทายอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่ง และเป็นองค์ประกอบสำคัญอยู่สองส่วน คือ การบริหารงาน และการบริหารคน ต้องมีการจัดการระบบงานตามวัตถุประสงค์ เพื่อให้สามารถกระทำภาระงานได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ต้องมีรูปแบบการดำเนินงานของบุคลากรในสถานศึกษา การสนับสนุนอย่างจริงจังจากทุกฝ่าย สิ่งสำคัญจะต้องอาศัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่เข้มแข็ง ในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน การจัดการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีทางสังคมโลกอย่างรวดเร็ว การพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพต้องอาศัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการทำงาน และความพึงพอใจในการบริหารจัดการบุคลากรในสถานศึกษา และต้องมีองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงดังที่ Bass and Riggio (2006: 21-25) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย การสร้างบารมีหรือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ หรือภาวะผู้นำบารมี การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา การคำนึงถึงความเป็นเอกัตถะบุคคล อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนาให้สอดคล้องและทันสมัยทันสถานการณ์ สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษา และจัดรูปแบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพตามยุคสมัยทันต่อเทคโนโลยี

สถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 เป็นกลุ่มสถานศึกษาที่ต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งด้านบุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง รวมทั้งการบริหารจัดการเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลตลอดจนเทคโนโลยีที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารจึงมีบทบาท สำคัญอย่างยิ่งในการใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเข้ามาบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถเดินหน้าไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อให้ทราบถึงระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ปรับปรุงพฤติกรรมการบริหารงานของตนให้เหมาะสมตลอดจนพัฒนาและปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารงานให้สามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพในยุคการปฏิรูปการศึกษา อันจะช่วยรองรับความเปลี่ยนแปลงด้านสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และการศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการก้าวทันความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของโลกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในปฏิบัติงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้วิจัย คือ ครูในกลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 140 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย คือ ครูในกลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970:607-610)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยจัดเรียงเนื้อหา ข้อคำถามตามแนวคิดทฤษฎี ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 4 ด้านได้แก่

1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา
4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าระดับคะแนน (ศิริพงษ์ เสงายน, 2557: 74) ซึ่งมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมาก
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงปานกลาง
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อย
- 1 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า ตำรา เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 และรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถาม
 2. ศึกษาความหมาย ทฤษฎี หลักการ แนวคิด องค์ประกอบเพื่อทำเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการ (นิยามศัพท์เฉพาะ) และนำนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม
 3. สร้างเครื่องมือในการศึกษาตามกรอบแนวคิด โดยแบ่งเป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ดังต่อไปนี้
 - 3.1 การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์
 - 3.2 การสร้างแรงบันดาลใจ
 - 3.3 การกระตุ้นทางปัญญา
 - 3.4 การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล
 4. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข
 5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งเป็นความสอดคล้อง ระหว่างเนื้อหาที่ต้องการจะวัดกับเนื้อหาที่ปรากฏในเครื่องมือ โดยกำหนดคะแนนไว้ดังนี้
 - + 1 เมื่อเห็นว่า ตรงกับข้อบ่งชี้เนื้อหาตามที่ระบุไว้
 - 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ตรงกับข้อบ่งชี้เนื้อหาตามที่ระบุไว้
 - 1 เมื่อแน่ใจว่า ไม่ตรงกับข้อบ่งชี้เนื้อหาตามที่ระบุไว้
- แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาในข้อ ข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ ถ้า $IOC > 0.5$ แสดงว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้ ถ้า $IOC < 0.5$ แสดงว่า ข้อคำถามนั้นไม่ควรปรับปรุงหรือตัดทิ้ง (สุรศักดิ์ อมรัตน์ศักดิ์, 2557: 328-331) ซึ่งผลปรากฏว่า ข้อคำถาม จำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาในข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งถือว่า ข้อคำถามนั้นใช้ได้
6. นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแบบสอบถาม

7. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุง แก้ไขแล้วตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญและความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนสำโรงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 30 คน

8. นำข้อมูลที่ได้จากการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้มาวิเคราะห์หาความ เชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ (Cronbach) ซึ่งแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ทั้งฉบับ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.87

9. นำแบบสอบถามไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริง เพื่อนำเครื่องมือไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการจัดส่งและตอบรับทางไปรษณีย์ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 ขออนุญาตส่งจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ถึงผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้โปรแกรม Google Form

4.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามได้ 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.4 นำคะแนนที่ได้จัดพิมพ์ลงเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ระดับการศึกษาประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษาโดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ

2. เคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนลำปลายมาศ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการแปลผลช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 121)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยจำแนกตาม ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยการหาค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

1. ผลวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 รายละเอียดดังตารางที่ 4.2 – 4.6

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.49	0.64	มาก
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.48	0.65	มาก
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.46	0.65	มาก
4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.44	0.66	มาก
รวม	4.47	0.69	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.64) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.65) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.65) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.66)

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในปฏิบัติงาน

ตาราง 2 เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับการศึกษา				t	P
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.50	0.68	4.46	0.72	0.329	.742
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.48	0.69	4.46	0.67	-0.326	.751
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.47	0.68	4.45	0.70	0.359	.720
4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.45	0.70	4.46	0.69	-0.180	.875
รวม	4.47	0.69	4.46	0.69	0.351	.726

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3 เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษา	ประสบการณ์การทำงาน				t	P
	1-10 ปี		1-10 ปี			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.50	0.68	4.49	0.69	0.194	.846
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.47	0.69	4.48	0.68	-0.190	.847
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.47	0.67	4.46	0.69	0.209	.834
4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.45	0.69	4.44	0.70	0.205	.838
รวม	4.47	0.68	4.47	0.69	0.103	.841

จากตารางที่ 3 พบว่า เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก โดยเมื่อเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงหมายถึงกระบวนการที่ผู้นำใช้ความสามารถในการชักจูงและสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานและผู้ตามเกิดความตั้งใจและพัฒนาตนเองเพื่อเป้าหมายขององค์กรและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับนางวันวิสา เสี่ยงสนั่น (2567) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ นายสุตกานต์ ลิ้มนิจโพธิ์ชากุล (2567) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนลำปลายมาศ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนลำปลายมาศ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าระดับปริญญาตรี เหตุผลหนึ่งที่อาจอธิบายได้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ดังกล่าวได้รับการพัฒนาและอบรมอย่างต่อเนื่องตามแนวทางของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ส่งผลให้เกิดความรู้และทักษะในการบริหารที่ใกล้เคียงกัน แม้ว่าจะมีความแตกต่างในระดับวุฒิการศึกษา ซึ่งสะท้อนว่าระดับการศึกษาอาจไม่ใช่ปัจจัยหลักที่กำหนดรูปแบบภาวะผู้นำในบริบทนี้ ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานศึกษาของ นายอนันต์ หงษ์ทอง (2564) ที่ได้วิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ซึ่งพบว่าระดับการศึกษาไม่มีผลต่อความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ยังตรงกับผลการศึกษาของ นายชุตติเดช กุลโชติธนนท์(2567) พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. จากผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ทั้งในภาพรวมและในแต่ละด้านของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่ได้เป็นปัจจัยหลักที่ก่อให้เกิดความแตกต่างของระดับภาวะผู้นำในบริบทนี้ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารไม่ว่าจะมีประสบการณ์มากหรือน้อย ต่างก็สามารถแสดงพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้ในระดับใกล้เคียงกัน ปรากฏการณ์นี้อาจมีสาเหตุจากการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ได้จัดให้มีการพัฒนาอบรมและติดตามประเมินผลผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง ทั้งการอบรม การศึกษาดูงาน และการนิเทศอย่างใกล้ชิด ทำให้ผู้บริหารได้รับแนวทางและทักษะในการบริหารจัดการที่สอดคล้องและเท่าเทียมกัน ไม่

ว่าระดับประสบการณ์จะต่างกันอย่างไร นอกจากนี้ แนวทางการสรรหาและแต่งตั้งผู้บริหารในปัจจุบันมีการให้ความสำคัญกับคุณสมบัติด้านวิสัยทัศน์ ความสามารถในการบริหารเชิงกลยุทธ์ และความสามารถในการสร้างการเปลี่ยนแปลง มากกว่าการเน้นเฉพาะประสบการณ์ในอดีต ส่งผลให้ผู้บริหารรุ่นใหม่สามารถมีบทบาทในการนำการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่าผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานศึกษาของ นายชุตติเดช กุลโชติธนนท์ (2567) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน รวมถึงงานวิจัยนายสุตกานต์ ลิ่มนิจโพธิ์ขำกุล (2567) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนลำปลายมาศ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้ศึกษามีประเด็นที่ผู้ศึกษาขอเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

- 1.1 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ผู้บริหารควรแสดงให้เห็นว่าความไว้วางใจซึ่งกันและกันช่วยสร้างบรรยากาศดี ๆ ในการทำงาน และควรเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับทีม
- 1.2 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ผู้บริหารควรกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานมีทัศนคติที่ดี มองโลกในแง่บวก เพื่อให้ทุกคนมีแรงขับเคลื่อนในการทำงาน
- 1.3 ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ผู้บริหารควรวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้ข้อมูลจริง และเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์
- 1.4 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้บริหารควรให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการทำงาน รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในลักษณะการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรมและกระบวนการบริหารของผู้บริหาร
- 2.2 ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังสถานศึกษาในพื้นที่อื่น เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้านบริบทและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
- 2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลทางการศึกษา เพื่อประเมินความสัมพันธ์และผลกระทบของภาวะผู้นำต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- ไกรยศ ภัทราวาท. (2559). *ไทยแลนด์ 4.0 กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพมหานคร: ไม่ปรากฏสำนักพิมพ์.
- นิรดา เวชญาลักษณ์. (2560). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 18(2), 195–210.
- วันวิสา เสียงสนั่น. (2567). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, ไม่ปรากฏชื่อมหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปณตนนท์ เกียรติประภากุล. (2561). ภาวะผู้นำกับการเปลี่ยนแปลงองค์กรในศตวรรษที่ 21. *วารสารการบริหาร การศึกษา*, 12(3), 1985–2002.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2545). *ราชกิจจานุเบกษา*.
- ศศิธร รักษาชนม์. (2557). *ภาวะผู้นำทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพงษ์ เสาภายน. (2557). *การวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพรรณิกา สุบรรณาง. (2560). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ไม่ปรากฏสำนักพิมพ์.
- สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์. (2557). *ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงานการปฏิรูปการศึกษาคณะและนิตการ. (2559). *แนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- สุตกานต์ ลิ้มนิโจธิชากุล. (2567). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนลำปลายมาศ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, ไม่ปรากฏชื่อมหาวิทยาลัย.
- อนันต์ หงษ์ทอง. (2564). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, ไม่ปรากฏชื่อมหาวิทยาลัย.
- ชุตติเดช กุลโชติธนนนท์. (2567). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา จังหวัดสระแก้ว*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, ไม่ปรากฏชื่อมหาวิทยาลัย.
- Bass, B. M., & Riggio, R. E. (2006). *Transformational leadership* (2nd ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297–334.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.

**ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์
จังหวัดนครนายก**
**Academic Leadership of School Administrators at Siriwat Vocational
College, Nakhon Nayok Province.**

นันทิชา วงษ์บัวงาม¹ และวิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Nanticha Wongbuangam¹ and Wiralpath Wongwatkasem²

Nakornratchasima College

Corresponding Author E-mail.com: nongpot10@gmail.com

(Received: 30 December, 2025 ; Edit: 31 December, 2025; accepted: 31 December, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดนครนายก และ 2) ศึกษาแนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์ จังหวัดนครนายก ประชากร คือ บุคลากรในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์ จังหวัดนครนายก ประจำปีการศึกษาที่ 2567 จำนวน 36 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์ จังหวัดนครนายก คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีผลงานดีเด่น จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.67 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์ จังหวัดนครนายก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผลการศึกษภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์ จังหวัดนครนายก จำแนกออกได้เป็น 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา การบริหารและจัดการด้านวิชาการ และการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

คำสำคัญ : การส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์

Abstract

This research aimed to 1) study the academic leadership of school administrators in vocational colleges in Nakhon Nayok Province, and 2) study approaches to promoting academic leadership among school administrators in Siriwat Vocational College, Nakhon Nayok Province. The population consisted of 36 personnel at Siriwat Vocational College, Nakhon Nayok Province, during the 2024 academic year. The informants for the study on academic leadership approaches of school administrators in Siriwat Vocational College, Nakhon Nayok Province, were 7 outstanding school administrators. The research instrument was a 5-level Likert scale questionnaire with a content validity index between 0.67 and 1.00 and a reliability coefficient of 0.89. Statistical analysis included percentages, means, standard deviations, and the t-test.

The research findings revealed:

1. The study of the level of promotion of academic leadership among school administrators in Siriwat Vocational College, Nakhon Nayok Province.
2. The study of the academic leadership of school administrators in Siriwat Vocational College, Nakhon Nayok Province. It can be categorized into three key areas: defining the school's vision and mission, academic administration and management, and creating a conducive learning environment.

Keywords: Promoting academic leadership, school administrators, at Siriwat Vocational College.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาวะผู้นำทางวิชาการจึงนับว่ามีความสำคัญ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการเน้นกิจกรรม การเรียนการสอน แก่การจัดการเรียนการสอนเป็นความสามารถใฝ่เรียนรู้หรือชี้นำบุคลากรในสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา การส่งเสริม และสนับสนุนกลุ่มเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย นำความรู้ ทักษะต่างๆ มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่กำกับติดตามให้บุคลากรทำงานเป็นระบบ เน้นแนวประสานงานให้ความสะดวก สร้างความเชื่อมั่น ความนับถือ กำลังใจและความอบอุ่นในการร่วมงาน ดูแลให้ความช่วยเหลือ ให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ (2560: 24) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่จะต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการใช้โอกาส ใช้ความเป็นผู้นำอย่างเต็มศักยภาพและหันมาทุ่มเทให้กับงานบริหารโรงเรียนเป็นหลัก ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลต่อบรรยากาศของสถานศึกษาเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ ในขณะเดียวกัน Davis and Thomas (1989: 21) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ บทบาทสำคัญต่อผู้บริหารที่เน้นกิจกรรมในด้านการเรียนการสอนและการ

ปฏิบัติงานในห้องเรียนของครู ตลอดจน Dimmock & Walker (2005) กล่าวถึง ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อดำเนินการให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน ผู้บริหารโรงเรียนเป็นตำแหน่งที่จะต้องส่งเสริมให้เกิดความร่วมมืออย่างมากจากครู ซึ่งจะช่วยเพิ่มพูน การเรียนรู้ของนักเรียนด้วย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้แบ่งการบริหารงานในสถานศึกษา ออกเป็น 4 งาน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ซึ่งการบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักของสถานศึกษาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดที่จัดขึ้นในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความชำนาญ มีความรู้ความสามารถในการอำนวยความสะดวกตลอดจนการติดตามกำกับดูแลการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) การบริหารจัดการงานวิชาการของสถานศึกษาให้สำเร็จจะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษา จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการเรียนการสอนและติดตามประเมินผลและปรับปรุงให้มีคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์ การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน การส่งเสริมให้บุคลากรมีการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี มีการวัดประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อทดสอบความรู้ ความสามารถและพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดของหลักสูตร เน้นการประเมินตามสภาพจริง และดำเนินการนิเทศตามแผนการนิเทศการศึกษาเพื่อติดตาม ช่วยเหลือปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพ เพื่อให้ นักเรียนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมาย

การศึกษาอาชีวศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนากำลังคนให้มีทักษะและความเชี่ยวชาญตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ที่เน้นการพัฒนานคนไทยให้มีคุณภาพ คุณธรรม และทักษะที่จำเป็นต่อศตวรรษที่ 21 ในบริบทการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Academic Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาสถานศึกษา การศึกษาของ Hallinger และ Murphy (1985) ชี้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา 2) การบริหารและจัดการด้านวิชาการ และ 3) การสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

จากการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในปีการศึกษา 2565 พบว่า สถานศึกษาอาชีวศึกษามีคะแนนด้านการบริหารจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะด้านภาวะผู้นำทางวิชาการยังมีจุดที่ต้องพัฒนา ทั้งการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม การนิเทศการสอน และการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์ จังหวัดนครนายก เป็นสถานศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง จากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) และการสอบถามบุคลากร พบว่า ยังมีความต้องการให้ผู้บริหารเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการศึกษา การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนา

จากสภาพความเป็นมาและปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นอย่างดี เพื่อเป็นผู้นำและสร้างพลังความร่วมมือกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ และเพื่อ

ยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรและเป้าหมายของสถานศึกษาให้สูงขึ้น เป็นไปตามความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์ จังหวัดนครนายก ซึ่งผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดนครนายก
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์ จังหวัดนครนายก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ บุคลากรในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์ จังหวัดนครนายก ประจำปีการศึกษาที่ 2567 จำนวน 36 คน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์ จังหวัดนครนายก คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีผลงานดีเด่น จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา 2) การบริหารและจัดการด้านวิชาการ และ 3) การสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
2. แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์ จังหวัดนครนายก

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือของแบบสอบถาม

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับพัฒนาโมเดลภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดที่ได้รับ การยอมรับอย่างกว้างขวาง แบ่งองค์ประกอบหลักออกเป็น 3 ด้าน ตามแนวคิด Hallinger และ Murphy (1985) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553: 74 – 84)

3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยการพัฒนาแบบสอบถามมาจากของอังฉรา วงศ์มณฑา และคณะ (2564) ศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและพบว่าการประยุกต์ใช้โมเดลนี้ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและภาคีเครือข่าย เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน

4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในวิทยาลัยเทคนิคนครนายก อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก สังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษานครนายก

8. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 15 ข้อ มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ .89

9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือของแบบสัมภาษณ์

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ และดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์จำนวน 3 ข้อ

2. นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

3. ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) มีค่าเท่ากับ 1.00

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ศึกษาต่อไป
การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์ จังหวัดนครนายก

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 36 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า โดยผู้ตอบจะได้รับคำถามเช่นเดียวกัน และในลำดับขั้นตอนเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ถามถามได้ตรงประเด็นที่ต้องการ ไม่ออกนอกเรื่อง ไม่เกินขอบเขตที่กำหนดไว้ และข้อมูลที่ได้รับสามารถนำมาประมวลผลได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับการศึกษาและระยะเวลาการทำงานของประชากรที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์ จังหวัดนครนายก ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์ จังหวัดนครนายก โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์ จังหวัดนครนายก ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์ จังหวัดนครนายกโดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา	4.14	0.71	มาก	2
2	การบริหารและจัดการด้านวิชาการ	3.80	0.83	มาก	3
3	การสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	4.32	0.65	มากที่สุด	1

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
	ภาพรวม	4.09	0.73	มาก	

ตารางที่ 1 แสดงว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์ จังหวัดนครนายก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.09$, S.D.=0.73) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.65) รองลงมาคือด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$, S.D.=0.71) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านการบริหารและจัดการด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$, S.D.=0.83)

2. ผลการวิเคราะห์แนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์ จังหวัดนครนายก

จากผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน์ จังหวัดนครนายก พบว่าแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการสามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา การบริหารและจัดการด้านวิชาการ และการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละด้านมีแนวทางการดำเนินงานที่แตกต่างกันไปตามบริบทของสถานศึกษา

ด้านที่ 1 การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์ที่มีความชัดเจน มุ่งเน้นอนาคต และสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของชาติ ตลอดจนความต้องการแรงงานของท้องถิ่น การกำหนดพันธกิจควรมีความสอดคล้องและสามารถปฏิบัติได้จริง รวมทั้งเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็น เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกัน อีกทั้งผู้บริหารควรสื่อสารวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างต่อเนื่องและชัดเจนให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้าใจในทิศทางเดียวกัน และมีการทบทวนปรับปรุงเป็นระยะเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

ด้านที่ 2 การบริหารและจัดการด้านวิชาการ ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและมาตรฐานวิชาชีพ โดยส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมทางการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นของผู้เรียน ควบคู่กับการจัดการประเมินผลที่หลากหลาย ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นอกจากนี้ ผู้บริหารควรจัดระบบนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้คำแนะนำและสนับสนุนครูผู้สอน รวมถึงสนับสนุนการทำวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนอย่างยั่งยืน

ด้านที่ 3 การสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ผู้บริหารควรจัดให้มีสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสม สะอาด ปลอดภัย และทันสมัย ตลอดจนพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีการเรียนรู้ให้เพียงพอและทันต่อความก้าวหน้าของวิทยาการ นอกจากนี้ควรสร้างบรรยากาศทางการเรียนรู้ที่อบอุ่น ส่งเสริมความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของครู บุคลากร และนักเรียน รวมถึงจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การ

บริการวิชาการแก่ชุมชน และโครงการจิตอาสา ทั้งนี้การปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้จะช่วยทำให้บุคลากรและผู้เรียนเกิดแรงจูงใจและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

โดยสรุป การส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในทั้งสามด้านดังกล่าว ถือเป็นแนวทางที่ช่วยให้สถานศึกษามีทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน มีคุณภาพการบริหารจัดการด้านวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างแท้จริง ส่งผลให้ผู้เรียน ครู และบุคลากรในสถานศึกษามีพัฒนาการที่ดี และสถานศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดนครนายกผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน จังหวัดนครนายก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารและจัดการด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาใน วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน จังหวัด นครนายก ให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและครู อาทิ การสนับสนุนทรัพยากรทางการเรียน การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่สะอาด ปลอดภัย และเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนการส่งเสริมให้ครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน จึงส่งผลให้ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ขณะเดียวกัน การที่ด้านการบริหารและจัดการด้านวิชาการมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อาจเนื่องจาก การดำเนินงานทางวิชาการมีขั้นตอนที่ซับซ้อน ต้องอาศัยการวางแผนและติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งอาจมีข้อจำกัดด้านบุคลากรหรือเวลาในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนและการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีวศึกษาและความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งอาจทำให้ผลการประเมินด้านนี้ต่ำกว่าด้านอื่น แม้อยู่ในระดับมากก็ตาม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เข้มนิษฐา พิมพ์ชื่น และ กัลป์มณ อินทุสุต (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนายพุดนันทน์ แสงสิริวัฒน (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวัฒน จังหวัดนครนายก สามารถดำเนินการได้ใน 3 ด้านหลัก ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาที่ชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบาย รวมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม การบริหารและจัดการด้านวิชาการที่มุ่งพัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อความต้องการตลาดแรงงาน ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสอน ควบคู่กับระบบประเมินผลและนิเทศที่มีคุณภาพ และการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านกายภาพ บรรยากาศ และการจัด

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของทั้งครูและนักศึกษาทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างรอบด้าน ทั้งการวางแผนเชิงนโยบาย การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และการสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ ทำให้แนวทางดังกล่าวสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อคุณภาพทางวิชาการของสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมล ภูมิชัยเสถียร และประพันธ์ ธรรมไชย (2568) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอขุนยวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด 5 ด้านนั้น มุ่งเน้นไปที่การสร้างผู้นำที่เข้มแข็งและมีวิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและรอบด้าน โดยให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน การพัฒนาหลักสูตรและการสอนที่สอดคล้องกับบริบท การใช้เทคโนโลยีและประเมินผลเพื่อการพัฒนา การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ช่อพุด รุ่งอรุณ และธีระวัฒน์ มอนโรสง (2563) ได้ทำวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ข้อเสนอแนะดังนี้ 1) บทบาทการประเมินผลการทำงานของครู ผู้บริหาร ต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถรอบด้านเพื่อให้คำปรึกษาแก่ครูได้ในทุกเรื่อง 2) บทบาทการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศที่นำไปสู่การเรียนรู้ ผู้บริหารควรจัดแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก 3) บทบาท การบริหารจัดการหลักสูตร ผู้บริหารควรจัดประชุมเพื่อให้ครูเข้าใจหลักสูตรก่อนนำไปใช้จริง 4) บทบาทการตั้งความคาดหวังสูง ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ เห็นคุณค่า และให้กำลังใจครูในการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการสู่สาธารณชน 5) บทบาทการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารควรมีการนิเทศการสอน รวมถึงสอบถามความต้องการพัฒนาของครูเพื่อให้ครูได้พัฒนาการสอนตรงกับจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง 6) บทบาทการมีวิสัยทัศน์ ควรกำหนดนโยบายที่ปฏิบัติได้จริง และ 7) บทบาทการสร้างทีมงาน ผู้บริหารควรจัดบรรยากาศในการทำงานให้น่าอยู่และน่าทำงาน ซึ่งผลการวิจัยจะเป็น ประโยชน์ต่อผู้บริหารในการสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาบทบาทผู้นำทางวิชาการของตนเองต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 พัฒนาและต่อยอดจุดแข็งควรส่งเสริมการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัย และการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่ยั่งยืน
- 1.2 เสริมด้านเทคโนโลยีการศึกษาผู้บริหารควรเพิ่มการสนับสนุนการใช้สื่อดิจิทัลและนวัตกรรมการเรียนการสอนให้ครูใช้ได้จริงในชั้นเรียน รวมทั้งจัดอบรมพัฒนาทักษะดิจิทัลแก่บุคลากร
- 1.3 เพิ่มประสิทธิภาพการติดตามและประเมินผลควรพัฒนาระบบติดตามผลการเรียนของนักศึกษาให้เป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนแก้ไขจุดอ่อนอย่างตรงจุด

1.4 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาผู้บริหารควรมีการทบทวนและสื่อสารวิสัยทัศน์พันธกิจอย่างสม่ำเสมอ พร้อมเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง

1.5 ด้านการบริหารและจัดการวิชาการ ควรพัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน สนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียน และใช้รูปแบบการประเมินผลที่หลากหลายเพื่อสะท้อนสมรรถนะที่แท้จริงของผู้เรียน

1.6 ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ควรปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสื่อการเรียนรู้ให้ทันสมัย ควบคู่กับการจัดกิจกรรมเสริมทักษะวิชาชีพและโครงการจิตอาสา เพื่อสร้างแรงจูงใจและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหลายแห่ง หรือเปรียบเทียบระหว่างสถานศึกษาในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ครอบคลุมและนำไปใช้ประโยชน์ในระดับนโยบายได้กว้างขึ้น

2.2 นอกจากการใช้แบบสอบถาม ควรมีการสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสังเกตพฤติกรรมจริงของผู้บริหาร ครู และนักเรียน เพื่อให้เข้าใจบริบทและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการอย่างรอบด้าน

2.3 ควรมีการพัฒนาโปรแกรมหรือโมเดลการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เช่น การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และนำไปทดลองใช้จริง จากนั้นประเมินผลสัมฤทธิ์เพื่อปรับปรุงและขยายผลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เข็มนิษฐา พิมพ์ชื่น, & กัลป์ยมน อินทุสุต. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 23(2), 45–60.
- ช่อพุด รุ่งอรุณ, & อีระวัฒน์ มอนโธสง. (2563). แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 11(1), 89–104.
- กมล ภูมิชัยเสถียร, & ประพันธ์ ธรรมไชย. (2568). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอขุนยวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 18(1), 1–17.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2565). *รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
A study of reading comprehension ability and satisfaction using the OK5R learning model combined with the peer learning technique in Thai language subject for 5th grade secondary school students.

ศินัฐชญา สุวาลี¹ และผดุง เพชรสุข²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Sinatchaya Suwalee¹ and Phadung Petchsuk²

Nakhonratchasima College

Corresponding Author E-mail : kobour.nmc@gmail.com

(Received: 30 December, 2025 ; Edit: 31 December, 2025; accepted: 31 December, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกับก่อนเรียนและ 2) ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 23 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม(Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจ และแผนการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1.ความสามารถในการอ่านจับใจความ เรื่องการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.ความพึงพอใจการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านประโยชน์ที่ได้รับ รองลงมาคือด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านบรรยากาศในการเรียน

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบ OK5R, การอ่านจับใจความ, ความพึงพอใจ, เทคนิคเพื่อนคู่คิด, ภาษาไทย

Abstract

This research aimed to 1) compare the reading comprehension ability and satisfaction of 5th grade students in Thai language after and before instruction using the OK5R learning model combined with the peer tutoring technique, and 2) study the satisfaction of 5th grade students with the OK5R learning model combined with the peer tutoring technique in Thai language. The sample consisted of 23 5th grade students from class 5/1, selected using cluster random sampling with the classroom as the sampling unit. The research instruments included an achievement test, a satisfaction questionnaire, and lesson plans. The statistical methods used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

1. Reading comprehension ability: A study on reading comprehension ability and satisfaction using the OK5R learning management model combined with the peer tutoring technique in Thai language for 5th grade secondary school students showed a statistically significant improvement ($p < .05$) after the intervention compared to before.

2. Satisfaction: Overall, satisfaction with the reading comprehension ability study using the OK5R learning management model combined with the peer tutoring technique in Thai language for 5th grade secondary school students was at a high level. The aspect with the highest mean score was the benefits received, followed by the teaching and learning management, and the aspect with the lowest mean score was the learning environment.

Keywords: OK5R learning management, reading comprehension, satisfaction, peer tutoring technique, Thai language

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทย เป็นภาษาประจำชาติไทย แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของไทย ภาษาไทยที่เราใช้มาจนถึงปัจจุบันนี้ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญ เพราะภาษาไทยเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อสารทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยต้องอาศัยทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน โดยเฉพาะทักษะในการอ่าน ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญและทำให้เรามีความรู้ ก้าวทันต่อข้อมูลข่าวสาร การเปลี่ยนแปลงต่างๆ เปิดประสบการณ์และพร้อมเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น

ทักษะการอ่านได้ถูกกำหนดขึ้นในนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ เพราะประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการอ่านมาเป็นระยะเวลานาน ได้มีการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน มุ่งให้นักเรียนมีสมรรถนะและทักษะด้านการอ่าน การคิดขั้นสูง นวัตกรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และการเลือกศึกษาต่อเพื่อมีงานทำและในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการก็ได้กำหนดหลักสำคัญในการประกาศนโยบายและจุดเน้นด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย และได้มุ่งหวังให้นักเรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านโอกาส ความเท่าเทียม ความเสมอภาค ความปลอดภัย และมีสมรรถนะที่จำเป็น ในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งยกระดับคุณภาพการศึกษา พัฒนาและบูรณาการกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่าน สร้างตรรกะความคิดแบบเป็นเหตุเป็นผลให้นักเรียนไทยสามารถแข่งขันได้กับนานาชาติ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

นิรติชัย สุตเพาะ (2555, 3) กล่าวว่า ทักษะการอ่านต้องได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องจึงจะสามารถพัฒนาการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่ออ่านเรื่องแล้วต้องสามารถจับใจความสำคัญ วิเคราะห์ ตีความ แปลความ ขยายความ ประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ การที่ผู้เรียนจะมีสมรรถนะดังกล่าวได้ต้องมีความสามารถในการอ่านจับใจความที่เป็นพื้นฐานสำคัญจึงจะสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่าน ขนมนิ แก้วพิกุล (2553: 23) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ทุกคน การอ่านช่วยพัฒนาสติปัญญา ทำให้เป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ทำให้เป็นคนรอบรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำให้มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ได้รับการยอมรับเชื่อถือและศรัทธา การอ่านยังเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีของมนุษย์ทุกชาติทุกภาษา ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตวิญญาณของผู้อ่านให้เป็นไปในทางที่ดีงามได้ด้วยตนเองการอ่านก่อให้เกิดความเพลิดเพลินและการอ่านยังช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าการอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ทุกคน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ เพื่อช่วยพัฒนาสติปัญญา ทำให้เป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทำให้เป็นคนรอบรู้ สามารถพัฒนาศักยภาพมากขึ้น อีกทั้งสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการอ่านมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ได้รับการยอมรับเชื่อถือและศรัทธา การอ่านยังเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีของมนุษย์ทุกชาติทุกภาษาส่งเสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตวิญญาณของผู้อ่านให้เป็นไปในทางที่ดี แวมยุรา เหมือนนิล (2553: 5) ได้แสดงความคิดเห็นปัญหาที่เกี่ยวกับการอ่านหนังสือของนักเรียนไทยว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีนิสัยรักการอ่านหนังสือต่าง ๆ น้อยลง ส่วนหนึ่งเกิดจากนักเรียนจำนวนมาก อ่านจับใจความไม่เป็นหรืออ่านได้ช้า ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายตำราที่สอนส่วนใหญ่มีทฤษฎีหรือหลักการอย่างกว้าง ๆ ยากต่อการปฏิบัติให้บังเกิดผล การฝึกทักษะการอ่านในชั้นเรียนก็มีจำกัด ปัญหาการอ่านในโรงเรียนก็ไม่ได้มีการแก้ไขอย่างจริงจังและมีแนวโน้มรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เพราะโลกไร้พรหมแดนในปัจจุบันมีหนังสือและข่าวสารต่าง ๆ อย่างท่วมท้น ในขณะเดียวกันได้เกิดสื่อที่รับรู้ง่ายกว่าหนังสือมาก

กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่า “การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่ใช้ในชีวิตประจำวันทั้งในด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ รวมทั้งการใช้เวลาว่างก็ใช้การอ่านจับใจความเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้น สารที่อ่านจึงมีทั้งสารวิชาการให้ความรู้ด้านต่าง ๆ และสารบันเทิงที่ให้ความสนุกสนานคลายความเครียด” กระทรวงศึกษาธิการ (2551, 2) ได้ให้ความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่มีความสำคัญในบริบทด้านดำเนินชีวิตประจำวัน ด้านการศึกษา และการทำงาน ย่อมเกี่ยวข้องกับการใช้ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านจับใจความสำคัญจึงเป็นทักษะที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตอย่างมาก เพราะเป็นการ

พัฒนาสติปัญญาให้รู้จักคิดวิเคราะห์และช่วยให้จิตใจมีสมาธิสามารถเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ถูกต้อง กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551: 111) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ เป็นทักษะเบื้องต้นที่ผู้อ่านจะต้องฝึกฝนตนเองเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ เพราะจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้อ่าน ทำความเข้าใจเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนนำเสนอมาอย่างผู้อ่าน โดยผู้อ่านควรเริ่มต้นค้นหาข้อคิดสำคัญที่ปรากฏในเรื่องให้ได้ก่อน แล้วนำข้อคิดที่ได้เหล่านั้นมาประมวลเข้าด้วยกันเพื่อให้ได้ใจความสำคัญของเรื่องนั้น ๆ ผู้อ่านจึงต้องทำความเข้าใจเรื่องราวทั้งหมด ทั้งความหมายของคำ ประโยค และเนื้อหาทั้งหมด ซึ่งบางครั้งความหมายของคำนั้น ๆ ก็อาจมีนัยสำคัญทางความหมาย ดังนั้นผู้อ่านต้องทำความเข้าใจกับบริบทของเนื้อหาด้วย ผู้วิจัยจึงได้นำการจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดมาใช้แก้ปัญหาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน เพื่อยกระดับการอ่านของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านได้อีกด้วย

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญของการอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้ และพัฒนาสติปัญญาของคนในสังคม การอ่านทำให้เกิดการพัฒนาด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และค่านิยมต่าง ๆ รวมทั้งช่วยในการเปลี่ยนแปลง การดำเนินชีวิต พัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีที่สุดในชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านจับใจความสำคัญเป็นหัวใจของการอ่านทุกชนิด เพราะหากจับใจความสำคัญไม่ได้ก็ย่อมไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน หากอ่านแล้ว จับใจความได้จำไว้ได้หรือบันทึกไว้ได้ ก็จะใช้ประโยชน์ได้ทันทีและใช้ได้นาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกับก่อนเรียน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 4 ห้องเรียน รวม 112 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเจียงทองพิทยาคมอำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 23 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ จำนวน 6 แผน
2. แบบทดสอบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ เรื่อง การอ่านจับใจความ รายวิชาภาษาไทย แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน ให้อ่านเวลาตอบ 60 นาที

3. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ประเมิน 3 ด้านคือ 1) ด้านบรรยากาศในการเรียน 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ด้านละ 4 ข้อ รวมทั้งหมด 12 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างและหาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

1.1 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเจียงทองพิทยาคม พุทธศักราช 2560 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สาระที่ 1 การอ่าน รวมทั้งศึกษาเอกสาร ตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาหลักการและรายละเอียดองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

1.3 ศึกษาทฤษฎี หลักการ เทคนิครูปแบบวิธีการสอนและเอกสารเพื่อเป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยกำหนดเนื้อหาที่จะใช้ในการสร้างแผน 6 เรื่อง ดังนี้

- 1) การอ่านจับใจความจากบทความ
- 2) การอ่านจับใจความจากงานเขียนหรือบทความแสดงข้อเท็จจริง
- 3) การอ่านจับใจความจากบทโฆษณา
- 4) การอ่านจับใจความจากงานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ
- 5) การอ่านจับใจความจากบันทึกเหตุการณ์
- 6) การอ่านจับใจความจากวรรณคดีในบทเรียน

1.4 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด จำนวน 6 แผน แผนละ 120 นาที ใช้สอนวันจันทร์ถึงวันศุกร์ สัปดาห์ละ 2 วัน รวม 7 สัปดาห์ มีการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนจำนวน 2 ชั่วโมง ระยะเวลารวมทั้งสิ้น 14 ชั่วโมง

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ พิจารณาเบื้องต้นเพื่อให้ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไข ผลการเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับระดับชั้นผู้เรียน และได้เสนอแนะให้เพิ่มเติมกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน พบการใช้คำผิด ควรปรับปรุงสีสันของใบกิจกรรม ให้ดึงดูดผู้เรียนมากยิ่งขึ้น และได้แนะนำให้แก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

1.7 ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ โดยให้คะแนนความเหมาะสมตามแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีของ ลีเคิร์ท 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

เหมาะสมมากที่สุด ให้	5	คะแนน
เหมาะสมมาก ให้	4	คะแนน
เหมาะสมปานกลาง ให้	3	คะแนน
เหมาะสมน้อย ให้	2	คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด ให้	1	คะแนน

1.8 นำผลการประเมินความเหมาะสมแผนการจัดการเรียนรู้ จากผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์ตัดสินผลการประเมินดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102-103)

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	เหมาะสมมากที่สุด
	3.51-4.50	เหมาะสมมาก
	2.51-3.50	เหมาะสมปานกลาง
	1.51- 2.50	เหมาะสมน้อย
	1.00-1.50	เหมาะสมน้อยที่สุด

โดยได้ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้มีค่ารวมเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.50)

1.9 ปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. การสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

2.2 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ

2.3 นำแบบทดสอบความสามารถด้านการอ่านจับใจความที่สร้างขึ้นเสนอต่อที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

2.4 นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC (Index of Consistency) โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546 : 63)

ถ้าแน่ใจว่า	มีความสอดคล้อง	ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง +1
ถ้าไม่แน่ใจว่า	มีความสอดคล้อง	ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 0
ถ้าแน่ใจว่า	ไม่มีความสอดคล้อง	ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง -1

โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

2.5 นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความที่ผ่านการตรวจแก้ไขและปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try - out) กับนักเรียนโรงเรียนเจียงทองพิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 23 คน

2.6 นำผลการทดลองใช้ (Try - out) มาวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ เพื่อหาความยากง่าย (P) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.22 – 0.78 มีเกณฑ์ใช้ได้ และค่าอำนาจจำแนก (r) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.22 – 0.70 มีเกณฑ์ใช้ได้

2.7 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากสูตร
 KR – 20 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 เกณฑ์ 0.20-0.80 ขึ้นไปเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.8 จัดพิมพ์แบบสมบรูณ์ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การสร้างและหาคุณภาพแบบประเมินความพึงพอใจ

3.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ และวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553)

3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าลิเคอร์ท ดังนี้

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยจะใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมาน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปให้ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ครอบคลุมในด้านต่างๆ และความสอดคล้องของเนื้อหามาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC (Index of Consistency) โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546 : 63)

ถ้าแน่ใจว่า	มีความสอดคล้อง	ให้ทำเครื่องหมาย ✓	ลงในช่อง +1
ถ้าไม่แน่ใจว่า	มีความสอดคล้อง	ให้ทำเครื่องหมาย ✓	ลงในช่อง 0
ถ้าแน่ใจว่า	ไม่มีความสอดคล้อง	ให้ทำเครื่องหมาย ✓	ลงในช่อง -1

โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจอยู่ระหว่าง 0.5 ขึ้นไป

3.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจแบบสมบรูณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์สถานศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

2.ทดสอบนักเรียนก่อนเรียน (Pretest) เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ จากนั้นตรวจให้คะแนนและบันทึกเก็บไว้เป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน

3. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ จนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 6 แผน รวม 12 ชั่วโมง

4. วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ เรื่อง การอ่านจับใจความ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบทดสอบหลังเรียนแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยเป็นแบบวัดความสามารถชุดเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน จากนั้นตรวจให้คะแนน แต่ละข้อ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน บันทึกเก็บไว้เป็นคะแนนทดสอบหลังเรียน และนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล

5. ประเมินความพึงพอใจของเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สิ้นสุด โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

5.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ

5.2 นำผลการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งการทดสอบก่อนเรียน การทดสอบหลังเรียน และการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน สรุปผล และอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t - test (Dependent Sample) ทดสอบความแตกต่าง ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 112) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.1 นำกระดาษคำตอบของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความมาตรวจให้คะแนน โดยให้ข้อที่ตอบถูก 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือข้อที่ไม่ตอบให้ 0 คะแนน และนำคะแนนของนักเรียนทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (รัตนะ บัวสนธ์, 2552, หน้า 109)

1.2 เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สถิติทดสอบ t-test แบบ Dependent (รัตนะ บัวสนธ์, 2554, หน้า 109)

2. วิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.51)

2.2 วิเคราะห์ผลการตอบแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยนำผลการประเมินมาตรวจให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 102)

5 คะแนน เมื่อนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด

- 4 คะแนน เมื่อนักเรียนมีความพึงพอใจมาก
 3 คะแนน เมื่อนักเรียนมีความพึงพอใจปานกลาง
 2 คะแนน เมื่อนักเรียนมีความพึงพอใจน้อย
 1 คะแนน เมื่อนักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด

นำผลการให้คะแนนมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด
 3.51 - 4.50 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก
 2.51 - 3.50 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับปานกลาง
 1.51 - 2.50 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับน้อย
 1.00 - 1.50 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ OK5R และเทคนิคเพื่อนคู่คิด ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วย t-test for Dependent Samples ซึ่งผลลัพธ์ปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียน						
การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ค่า t	p-value
ก่อนเรียน	23	30	12.52	3.09	28.91	0.00*
หลังเรียน	23	30	23.34	3.22		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, df = 22

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังจากการจัดการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 23.34, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.22) สูงกว่าคะแนนก่อนการจัดการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 12.52, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.09) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์นี้สนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ซึ่งระบุว่าความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนจะเพิ่มสูงขึ้นหลังจากการใช้รูปแบบการสอน OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดในวิชาภาษาไทย มีผลดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านบรรยากาศในการเรียน	4.52	0.54	มากที่สุด
ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.62	0.55	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.63	0.56	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.59	0.62	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่นักเรียนให้คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.56) รองลงมาคือด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.55) และอันดับสุดท้ายคือ ด้านบรรยากาศในการเรียน ($\bar{X} = 4.52$) ซึ่งผลลัพธ์ดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ของการวิจัย ที่คาดการณ์ว่านักเรียนจะมีความพึงพอใจในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย สามารถนำประเด็นสำคัญมาอภิปรายได้ดังนี้

1. การที่ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนพัฒนาขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนั้น อาจเป็นผลมาจากกระบวนการเรียนรู้แบบ OK5R ที่มีขั้นตอนเป็นระบบ 10 ซึ่งส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่อ่านเข้ากับประสบการณ์เดิมของตนเองได้ 11 ประกอบกับการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมมือกับเพื่อนแลกเปลี่ยนมุมมอง และช่วยกันวิเคราะห์สาระสำคัญของเรื่องราว 12 กระบวนการนี้ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาอย่างลึกซึ้งและส่งผลให้ทักษะการอ่านจับใจความดีขึ้นกว่าเดิม 13 ผลลัพธ์ดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประไพ บุตรไชย (2560) ซึ่งพบว่าการสอนด้วยวิธี OK5R ช่วยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความสามารถในการอ่านจับใจความสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน และมีความพึงพอใจในระดับมาก 14 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภฤกษ์ ดันตวิริยากร (2562) ที่ชี้ว่าการใช้แบบฝึกที่ออกแบบมาอย่างดีสามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. สำหรับประเด็นความพึงพอใจของนักเรียนที่อยู่ในระดับสูงมากนั้น น่าจะเกิดจากการที่รูปแบบการสอนนี้ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น 16นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองผ่านการทำกิจกรรม และได้ฝึกฝนทักษะการอ่านกับเนื้อหาที่หลากหลายทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง 17นอกจากนี้การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมชั้นและระหว่างครูกับนักเรียน ยังช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี 18ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าการเรียนรู้มีประโยชน์และสนุกสนาน ผลการวิจัยนี้มีความคล้ายคลึงกับงานของ จินตนา แบบดิบ และ วริศรา วารเครือ (2565) ที่พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยรูปแบบ OK5R มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจเพิ่มขึ้นและมีความพึงพอใจต่อการเรียนในระดับดีมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาและทำความเข้าใจลำดับขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบ OK5R และเทคนิคเพื่อนคู่คิดอย่างละเอียด เพื่อให้การนำไปใช้พัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
2. ควรเลือกใช้บทอ่านที่มีเนื้อหาทันต่อเหตุการณ์ น่าสนใจ และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอ่าน
3. ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผ่อนคลายและเอื้อต่อการเรียนรู้ อาจใช้ใบกิจกรรมที่มีสีสันน่าสนใจ และควรให้คำชมหรือแรงเสริมเชิงบวกเมื่อนักเรียนทำกิจกรรมหรือตอบคำถามได้ดี

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทดลองนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดไปปรับใช้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อขยายผลและตรวจสอบประสิทธิผลในบริบทที่กว้างขึ้น
2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าของรูปแบบการสอนนี้ต่อตัวแปรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน เช่น ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ การอ่านเพื่อตีความ หรือการอ่านเพื่อประเมินค่า
3. ควรมีการทบทวนเชิงเปรียบเทียบประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด กับเทคนิคการสอนรูปแบบอื่นๆ เช่น SQ4R, KWL Plus หรือ STAD เพื่อหาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- ช่อพุทธ รุ่งอรุณ และธีระวัฒน์ มอนโรสง. (2563). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 11(2), 45–58.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พุดินันท์ แสงศิริวัฒน์. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่*

การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2545). *ราชกิจจานุเบกษา*.
 เข็มนิษฐา พิมพ์ชิ้น และกัลป์ยมน อินทุสุต. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. *วารสารครุศาสตร์*, 20(1), 123–138.

กมล ภูมิชัยเสถียร และประพันธ์ ธรรมไชย. (2568). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน
 ขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอขุนยวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารการวิจัย
 ทางการศึกษา*, 15(1), 1–15.

อัจฉรา วงศ์มณฑา และคณะ. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์*,
 12(2), 89–104.

Davis, G. A., & Thomas, M. A. (1989). *Effective schools and effective teachers*. Boston, MA: Allyn & Bacon.

Dimmock, C., & Walker, A. (2005). *Educational leadership: Culture and diversity*. London: Sage
 Publications.

Hallinger, P., & Murphy, J. (1985). Assessing the instructional management behavior of principals. *The
 Elementary School Journal*, 86(2), 217–247.

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านสะกดคำวิชาภาษาไทย โดยการจัดการเรียนรู้ตาม
รูปแบบของฮันเตอร์ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
Developing Thai reading and spelling abilities among first-grade students
through Hunter's model learning combined with skill-building exercises.

สตรีรัตน์ คำหมื่น¹ และ อติศร บาลโสง²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Satreerat Khammuen¹ and Adisorn Bansong²

Nakhonratchasima College

Corresponding Author E-mail : nmc.edu1994@gmail.com

(Received: 30 December, 2025 ; Edit: 31 December, 2025; accepted: 31 December, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านสะกดคำตามรูปแบบของฮันเตอร์ร่วมกับแบบฝึกทักษะ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านสะกดคำของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของฮันเตอร์ร่วมกับแบบฝึกทักษะและ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนบ้านโคกสำโรง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 20 คน ได้มาโดยมาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของฮันเตอร์ร่วมกับแบบฝึกทักษะ 2) แบบฝึกทักษะการอ่านสะกดคำ 3) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านสะกดคำ 4)แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบค่าที (t-test แบบ Dependent samples)

ผลการวิจัยพบว่า

1. แผนการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านสะกดคำตามรูปแบบของฮันเตอร์ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพตามเกณฑ์ โดยมีประสิทธิภาพค่า E1/E2 เท่ากับ 82.37/85.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 7.3 และหลังเรียนเท่ากับ 16.75 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของฮันเตอร์ร่วมกับแบบฝึกทักษะสามารถส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านกิจกรรมที่หลากหลายและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน "มากที่สุด" (เฉลี่ยรวม = 4.67, S.D. = 0.31)

คำสำคัญ : รูปแบบของฮันเตอร์, แบบฝึกทักษะ, อ่านสะกดคำ, ความพึงพอใจ

Abstract

This research aimed to develop a reading and spelling learning plan based on the Hunter Model and Skill Practice. 2) to compare students' reading and spelling skills before and after learning using the Hunter Model and Skill Practice. 3) to study student satisfaction with the learning management. The sample consisted of 20 Grade 1/2 students at Ban Khok Samrong School, second semester of the 2024 academic year. The sample was selected using simple random sampling. The research instruments included: 1) a learning plan based on the Hunter Model and Skill Practice, 2) a reading and spelling skill practice, and 3) a reading and spelling test. 4) Student satisfaction questionnaire. Statistics used for data analysis included difficulty scores, discrimination power, reliability, percentage, mean, standard deviation, and t-test (Dependent Samples).

The results were found that:

1. The developed reading and spelling lesson plan using the Hunter model with skill practice exercises met the criteria, with an efficiency of E1/E2 of 82.37/85.50, exceeding the standard of 80/80.
2. Comparison of pre- and post-test scores revealed that the pre-test average was 7.3 and post-test average was 16.75, with the post-test score significantly higher than the pre-test at the .05 level. This indicates that the Hunter model with skill practice exercises effectively promotes reading ability.
3. The satisfaction study revealed that students were highly satisfied with the lesson plan, particularly with the variety of activities and the "highest" level of classroom participation (total average = 4.67, S.D. = 0.31).

Keywords: Hunter model, skill practice, reading and spelling, satisfaction

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของการเรียนรู้ เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงองค์ความรู้ทุกสาขาวิชา และเป็นรากฐานของการพัฒนาทักษะทางภาษา การคิดวิเคราะห์ และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การอ่านสะกดคำถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนภาษาไทยอย่างเป็นระบบ เพราะนักเรียนต้องเรียนรู้การเชื่อมโยงเสียงกับตัวอักษร

การผสมคำ และการอ่านออกเสียงอย่างถูกต้อง ความสามารถดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจความหมายของคำ ประโยค และข้อความ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนภาษาไทยในระดับที่สูงขึ้น ตลอดจนส่งผลต่อการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ ที่ต้องอาศัยการอ่าน หากผู้เรียนขาดความสามารถในการอ่านสะกดคำหรือมีทักษะการอ่านที่ไม่คล่องแคล่ว จะก่อให้เกิดข้อจำกัดในการเรียนรู้ เกิดความไม่มั่นใจในการสื่อสาร และอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางสติปัญญาและการเรียนรู้ในภาพรวมของผู้เรียน กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ คุณธรรม บนพื้นฐานความเป็นไทยและสากล เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความยืดหยุ่น และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสังคมในการจัดการศึกษาปัจจุบัน และกำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นสาระการเรียนรู้ที่สำคัญเพื่อเป็น รากฐานของการเรียนวิชาอื่น ๆ จึงกำหนดให้สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่าน สร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน และ คาดหวังให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะวัฒนธรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การชื่นชมเห็นคุณค่า ภูมิปัญญาไทยและภูมิใจในภาษาประจำชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 :4 - 12)

การอ่านมีหลายประเภท แต่การอ่านระดับพื้นฐานที่นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องสามารถทำได้ และเพื่อพัฒนาไปยังทักษะการอ่านรูปแบบอื่น คือการอ่านสะกดคำ เป็นพื้นฐานของการอ่านที่มีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนให้นักเรียนอ่านให้ถูกต้องตาม อักษรวิธี ตามมาตราตัวสะกด จะต้องเริ่มฝึกทักษะตั้งแต่เริ่มเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนกลุ่มสาระภาษาไทย นำไปใช้ในการศึกษาเล่าเรียนและใน ชีวิตประจำวันได้ การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญ เพราะเป็นพื้นฐานของการศึกษาหาความรู้ ทั้งยังเป็นวิธีการการรับสารที่ใช้มากในชีวิตประจำวันของมนุษย์

การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ ดังที่ ชัยณรงค์ ขำบัณฑิต (2562 :13) กล่าวว่าไว้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อผู้เรียนเนื่องจากการอ่านเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ อัน เป็นประโยชน์สำหรับพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองหรือถ่ายทอดความรู้ที่เป็นประโยชน์สู่สังคม และ ณัฐพงศ์ เชื้อเพชร (2560, 28) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านเพิ่มมากขึ้นจะทำให้นักเรียน เกิดทักษะการอ่าน ซึ่งการอ่านทำให้เกิดความเข้าใจในสาระสำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารกับผู้อ่าน เกิดความคิดและสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านสามารถพัฒนาไปสู่การอ่านในระดับที่สูงขึ้น เกิดประโยชน์ในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตนต่อไป นอกจากนี้การอ่านสะกดคำเป็นสิ่งที่ จำเป็นมากสำหรับผู้เริ่มเรียน ถ้าครูไม่ได้สอนการอ่านสะกดคำแก่นักเรียนในระยะเริ่มต้น เพราะการอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง การสอนอ่านสะกดคำ ครูต้องปูพื้นฐานคำต่างๆ เริ่มจากง่ายไปยากได้ระยะหนึ่งแล้ว ซึ่งในช่วงเริ่มต้นแรกนี้อาจอยู่ ในช่วงปฐมวัย เด็กเรียนการโดยการอ่านจำรูปคำที่เป็นคำพื้นฐาน เป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นคำใกล้ตัวเด็ก การเขียนสะกดคำนับเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับเด็กชั้น ประถมศึกษา และได้กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยกำหนดทักษะการอ่านและการเขียนไว้เป็นสมรรถนะที่จะต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นกับนักเรียน คือ ความสามารถในการสื่อสารทั้งในการรับสารและส่งสาร ในเรื่องของวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจความรู้สึก

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มุ่งเน้นให้นักเรียนมีพื้นฐานทักษะการอ่านออกเสียง การสะกดคำ และการเข้าใจความหมายของคำอย่างถูกต้อง เนื่องจากเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ ต่อไป อย่างไรก็ตามจากผลการเรียนรู้ของนักเรียนในหลายโรงเรียน พบว่ายังมี

นักเรียนจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถอ่านสะกดคำได้อย่างถูกต้อง มีปัญหาในการแยกพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ รวมถึงขาดความมั่นใจในการอ่านออกเสียง ซึ่งส่งผลให้การเรียนรู้ด้านอื่น ๆ ล่าช้าลง แม้ว่าครูผู้สอนจะมีการนำสื่อการสอน หนังสือเรียน และแบบฝึกหัดมาช่วยเสริม แต่การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนส่วนใหญ่ยังคงใช้วิธีการบรรยายหรือให้นักเรียนท่องจำเป็นหลัก ทำให้นักเรียนบางส่วนไม่เกิดความสนใจ ขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ และไม่สามารถนำทักษะการอ่านสะกดคำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ดังนั้น จึงเป็นความจำเป็นที่ต้องหาแนวทางจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย น่าสนใจ และสามารถส่งเสริมทักษะการอ่านสะกดคำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของฮันเตอร์ (Hunter's Model) เป็นแนวทางการสอนที่เน้นขั้นตอนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน ใช้การสาธิต การฝึกฝน และการประเมินผลต่อเนื่อง เมื่อประยุกต์ใช้ร่วมกับแบบฝึกทักษะที่สอดคล้องกับพัฒนาการของนักเรียน จะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ สามารถฝึกฝนด้วยตนเอง และพัฒนาทักษะการอ่านสะกดคำได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว แม้โรงเรียนจะมีการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ แต่ในทางปฏิบัติยังพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวนมากประสบปัญหาในการอ่านสะกดคำ โดยเฉพาะคำที่มีสระซับซ้อน พยัญชนะควบกล้ำ และคำที่มีวรรณยุกต์ นักเรียนบางส่วนสามารถอ่านออกเสียงได้ แต่ยังสะกดคำไม่ถูกต้อง ไม่สามารถเชื่อมโยงเสียงกับตัวอักษรได้อย่างเป็นระบบ ปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อความเข้าใจเนื้อหาของวิชาต่าง ๆ และยังทำให้นักเรียนขาดความมั่นใจในการสื่อสาร นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนยังมีข้อจำกัด ครูส่วนใหญ่ใช้การอธิบายและให้นักเรียนท่องจำมากกว่าการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและเน้นการลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ขาดแรงจูงใจ และไม่ได้รับโอกาสในการฝึกทักษะอย่างเต็มที่ ซึ่งการแก้ปัญหาการอ่านและการเขียนสะกดคำของนักเรียนสามารถแก้ได้หลายวิธี เช่น การจัดการเรียนรู้แบบใช้คำถาม การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ การจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของฮันเตอร์ ฯลฯ การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของฮันเตอร์นี้ เป็นวิธีที่ นักเรียนจะได้รับประสบการณ์โดยตรงจากการลงมือปฏิบัติอย่างแม่นยำและคงทน โดยมีครูคอย แนะนำ ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด และมีขั้นตอนการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในวัยเริ่มต้น ดังนั้น การนำรูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นระบบ เช่น รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของฮันเตอร์ ร่วมกับแบบฝึกทักษะที่เหมาะสม จึงเป็นทางเลือกสำคัญที่จะช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านสะกดคำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น โรงเรียนสะพานที่ 3 จังหวัดพิษณุโลก (พ.ศ. 2561) ใช้แบบฝึกทักษะ “การอ่านแจกลูกสะกดคำ” กับชั้น ป.1 พบว่า ประสิทธิภาพสูงถึง 87.06/89.84 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$) แม้ไม่ได้ใช้ Hunter's model อย่างตรงไปตรงมา แต่ชี้ให้เห็นว่าการใช้แบบฝึกสอดคล้องกับพัฒนาการสามารถพัฒนาทักษะได้ดีเช่นกัน

นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของฮันเตอร์ที่กล่าวมาจะสามารถพัฒนา ความสามารถด้านการอ่าน และการเขียนสะกดคำได้แล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึก ทักษะเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาให้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากในการฝึกความสามารถด้านการ อ่านสะกดคำจำเป็นต้องอาศัยแบบฝึกทักษะเพื่อทบทวนความเข้าใจในเรื่องที่ได้เรียน เพราะวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญและเกิดความเข้าใจในเรื่องที่เรียน ดังนั้น การที่จะให้นักเรียนมีความสามารถที่ดีในด้านการอ่านและการเขียนสะกดคำจำเป็นต้องอาศัย แบบฝึกทักษะ เพื่อช่วยให้

เกิดความแม่นยำ ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษามากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ มลธิชา จิตเจริญ (2556 : 1474) ที่ได้กล่าวว่า แบบฝึกทักษะสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ เพราะเป็นสื่ออีกประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเพิ่มขึ้น การใช้แบบฝึกทักษะประกอบกับการเรียนรู้ ช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน เรียนรู้ จนเกิดความรู้ความเข้าใจและความชำนาญในเรื่องนั้นได้เร็วขึ้น ทำให้การเรียนรู้ประสบผลสำเร็จ การสร้างแบบฝึกทักษะ ดังที่ วลัยยา อ่อนองโพธิ์ (2557) ได้ศึกษาการพัฒนา แบบฝึกทักษะอ่านสะกดคำ เรื่อง มาตราตัวสะกด โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสะกดคำวิชาภาษาไทยก่อนและหลัง เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านสะกดคำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยหลัง เรียนนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ วลัยชนก อุ่มสกุล (2553) ศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกการอ่านใจความโดยใช้สื่อท้องถิ่นพิษณุโลกสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า แบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ และคะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของอินเทอร์เน็ตมาทดลองใช้ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านสะกดคำ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่1 โรงเรียนบ้านโคกสำโรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย และพัฒนาทักษะการอ่านสะกดคำของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ความสามารถด้านการอ่านสะกดคำวิชาภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของอินเทอร์เน็ตร่วมกับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านสะกดคำวิชาภาษาไทยระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของอินเทอร์เน็ตร่วมกับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อความสามารถด้านการอ่านสะกดคำวิชาภาษาไทย โดยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของอินเทอร์เน็ตร่วมกับแบบฝึกทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโคกสำโรง อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 2 ห้อง มีนักเรียนจำนวน 40 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียน บ้านโคกสำโรง อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา2567 จำนวน 20 คน โดยได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของอินเทอร์เน็ตร่วมกับแบบฝึกทักษะจำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง
2. แบบฝึกทักษะการอ่านสะกดคำ ที่ออกแบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนรู้
3. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านสะกดคำ ใช้ทั้งก่อนและหลังเรียน
4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ประกอบด้วยคำถาม 15 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบรรยากาศการเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านประโยชน์ที่ได้รับ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างและหาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของอินเทอร์เน็ต เป็นเครื่องมือที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนอ่านสะกดคำวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดำเนินการสร้างตาม ขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1.1 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับตัวชี้วัดมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และขอบเขตเนื้อหา

- 1.2 ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการ เรียนรู้

- 1.3 ดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยยึดเนื้อหาตามหลักสูตรกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย รายละเอียดของแผนประกอบด้วย 1) สาระการเรียนรู้ 2) มาตรฐานการเรียนรู้ 3) ตัวชี้วัด 4) สาระสำคัญ 5) จุดประสงค์การเรียนรู้ 6) สาระการเรียนรู้ (ความรู้,ทักษะและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์) 7) ชิ้นงาน ภาระงาน 8) กิจกรรมการเรียนรู้ 9) สื่อ แหล่งการเรียนรู้ 10) การวัดการประเมินผล และ 11) บันทึกหลังการสอนทั้งหมด 6 แผน

- 1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นทั้ง 6 แผน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา การใช้ภาษา จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การวัดและการประเมินผล และในส่วนที่ยังบกพร่อง นำมาปรับปรุง แก้ไข ผลการเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับระดับชั้นผู้เรียน และได้เสนอแนะให้เพิ่มเติมกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน พบการใช้คำผิด ควรปรับปรุงสำนวนของใบกิจกรรมให้ดึงดูดผู้เรียนมากยิ่งขึ้น และได้แนะนำให้แก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

- 1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาและนำเสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและ ประเมินผล ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลการพิจารณาหาค่า ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence:IOC)

โดยค่า ดัชนีความสอดคล้องที่มีค่าเฉลี่ย มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าแผนการ จัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ จากผลการประเมินได้ค่าดัชนีความสอดคล้องคือ 1.00 ในทุกแผนการจัดการเรียนรู้ (รายละเอียดดังภาคผนวก ค)

- 1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบฝึกทักษะด้านอ่านสะกดคำสะกดคำ โดยมีลำดับขั้นตอนในการ สร้างดังนี้

- 2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ

- 2.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

2.3 วิเคราะห์เนื้อหาสาระเกี่ยวกับการอ่านสะกดคำ

2.4 ดำเนินการสร้างแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ฉบับนี้ทั้งหมด 6 ชุด

2.5 นำแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษารวมถึงความเหมาะสมของเนื้อหา จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และการวัดและประเมินผลจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข ด้านความถูกต้องของภาษา ความยากง่าย ของภาษา และเนื้อหาสาระที่ใช้ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

2.6 นำแบบฝึกทักษะที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วนั้น ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านแบบฝึก ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยและผู้เชี่ยวชาญด้าน การวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลการ พิจารณามาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence:IOC) โดยแบบฝึกทักษะด้านอ่านสะกดคำและการเขียนสะกดคำ มีความสอดคล้องเหมาะสมจากผลการประเมินได้ค่าดัชนีความสอดคล้องคือ 1.00

2.7 นำแบบฝึกทักษะการอ่านสะกดคำวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้คู่กับแผนการจัดการเรียนรู้ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.8 จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านสะกดคำ

3.1 ใช้ทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ ชุดเดียวกัน ที่มีลักษณะเป็นแบบประเมินความสามารถด้านการอ่านสะกดคำวิชาภาษาไทย แบบรายบุคคล จำนวน 20 คำ โดยคัดเลือกจากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุด ภาษาพาที ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 และบัญชีคำศัพท์พื้นฐานในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดไว้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยดำเนินการสร้างดังนี้

3.2 นำคำที่ประสมด้วยสระอะ เอะ แอะ เออ โอะ และอัว ชุดเดียวกับที่สร้างแบบฝึกทักษะด้านอ่านสะกดคำทั้ง 20 คำ มาสร้างเป็นแบบทดสอบวัดความสามารถ ด้านการอ่านสะกดคำ ใช้ทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ คือ

ให้นักเรียนอ่านสะกดคำที่กำหนดให้ถูกต้องตามหลักภาษา ที่กำหนดไว้ 20 คำ

เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านสะกดคำ

- อ่านสะกดคำถูกคำละ 1 คะแนน อ่านสะกดคำผิด 0 คะแนน

คะแนนรวมทั้งหมด 20 คะแนน

3.3 นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านคำพร้อม เกณฑ์การประเมิน แล้วนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระตรวจสอบ ความถูกต้องของภาษาและเนื้อหาของคำเพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3.4 นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านสะกดคำ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ภาษาและความเหมาะสมของตัวเลือกเพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ แล้วนำ ผลการพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง(Index of Item Objective Congruence:IOC)

3.5 นำแบบทดสอบที่ผ่านการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนที่เคยเรียนเนื้อหาเรื่องนี้มาแล้ว ซึ่งอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 21 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบ

3.6 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยาก โดยตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อใด ตอบผิดให้ 0 คะแนน รวมคะแนนแต่ละคนแล้วมาวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ เพื่อหาค่าความยาก (p) และวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบเป็นรายข้อ ตามวิธีของเบรนนัน (Brennan; บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 90-92)

3.7 คัดเลือกข้อสอบเฉพาะข้อที่มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.20- 0.80 และข้อที่มีค่า อำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20-1.00 จำนวน 40 ข้อรวมเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง ฉบับ แล้วนำไปหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับตามวิธีของโลเวทท์ (Lovett; บุญชม ศรี สะอาด, 2560 : 96) ค่าความเชื่อมั่นที่ใช้ได้คือ ตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป

3.8 นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านอ่านสะกดคำ ที่ปรับปรุง แก้ไขแล้วไปทดลองใช้จริงกับกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

4.แบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบของอินเทอร์เน็ตร่วมกับแบบฝึกทักษะ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านบรรยากาศในการเรียน 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ รวมทั้งสิ้น 15 ข้อ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ

4.2 นำข้อมูลสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของอินเทอร์เน็ตร่วมกับแบบฝึกทักษะ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านบรรยากาศในการเรียน 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ รวมทั้งสิ้น 15 ข้อ

4.3 เกณฑ์การให้ความหมายของระดับค่าความพึงพอใจของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของอินเทอร์เน็ตร่วมกับแบบฝึกทักษะ ดังนี้

4.51 - 5.00 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก

2.51 - 3.50 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับน้อยที่สุด

4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของอินเทอร์เน็ตร่วมกับแบบฝึกทักษะ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระตรวจสอบแก้ไขความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไขข้อความให้สอดคล้องกับแบบสอบถาม

4.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแล้วไปหาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน หาค่าดัชนีความ

สอดคล้อง (IOC) นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจเป็นรายข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป มารวมเป็นแบบสอบถามทั้งฉบับแล้วหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยการหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของ คอรันบาค (Cronbach; บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 97–101)

4.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์สถานศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกสำโรง เพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
2. ก่อนการทดลองผู้วิจัยชี้แจงหลักการและเหตุผลให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างรับทราบ
3. ทำการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (pretest) โดยนักเรียนทำแบบทดสอบวัด ความสามารถด้านการอ่านสะกดคำวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย แล้วบันทึกผลคะแนนเก็บไว้เปรียบเทียบกับคะแนนหลัง การจัดการเรียนรู้ (posttest) ทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบของอินเทอร์เน็ตร่วมกับแบบฝึกทักษะ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบของ อินเทอร์เน็ตร่วมกับแบบฝึกทักษะ ใช้เวลาในการทดลองสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง เป็นระยะเวลา 7 สัปดาห์ รวมเวลาทดลองทั้งสิ้น 14 ชั่วโมง รวมการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้
4. ทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบของอินเทอร์เน็ตร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนบ้านโคกสำโรง จำนวน 20 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567
5. หลังสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Post test) โดยใช้ข้อสอบชุดเดิมกับการทดสอบก่อนเรียน และสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนตามรูปแบบของอินเทอร์เน็ตร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนบ้านโคกสำโรง รายละเอียดดังตาราง ที่ 4.1

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ความสามารถด้านการอ่านสะกดคำภาษาไทย โดยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของอินเทอร์เน็ตร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ E1/E2
2. การวิเคราะห์ความสามารถด้านการอ่านสะกดคำของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านสะกดคำกับเกณฑ์การประเมินด้านการอ่านและเขียนสะกดคำ หลังการจัดการ เรียนรู้ (Posttest) โดยการทดสอบค่า (T) แบบไม่อิสระต่อกัน (Dependent Samples t-test)
3. วิเคราะห์ผลการตอบแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนบ้านโคกสำโรง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีต่อการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของอินเทอร์เน็ตร่วมกับแบบฝึกทักษะ ซึ่งเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยนำผลการประเมินมาตรวจให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554: 102)

พึงพอใจมากที่สุด	ให้	5 คะแนน
พึงพอใจมาก	ให้	4 คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	ให้	3 คะแนน
พึงพอใจน้อย	ให้	2 คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องความสามารถในการอ่านสะกดคำวิชาภาษาไทย โดยใช้รูปแบบของอินเตอร์ร่วมกับแบบฝึกทักษะของกลุ่มตัวอย่างแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความสามารถด้านการอ่านสะกดคำวิชาภาษาไทย โดยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของอินเตอร์ร่วมกับแบบฝึกทักษะของกลุ่มตัวอย่าง

ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้				
การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	E_1 / E_2
E_1	20	20	98.85	82.37
E_2	20	20	17.10	85.50

จากตารางที่ 1 ซึ่งรวบรวมคะแนนจากแบบฝึกทักษะทั้ง 6 ชุด พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) มีค่าเท่ากับ 82.37 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) มีค่าเท่ากับ 85.5 ซึ่งทั้งสองค่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ที่ 80/80 ผลลัพธ์นี้แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและสามารถพัฒนาทักษะของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านสะกดคำวิชาภาษาไทย โดยใช้รูปแบบของอินเตอร์ร่วมกับแบบฝึกทักษะของกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียนและหลังเรียน แสดงดังตารางที่ 2

ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยใช้รูปแบบของอินเตอร์ร่วมกับแบบฝึกทักษะความสามารถด้านการอ่านสะกดคำวิชาภาษาไทยกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียน						
การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ค่า t	p-value
ก่อนเรียน	20	20	7.3	2.05	21.87	.000
หลังเรียน	20	20	16.75	1.97		

จากตารางที่ 4.2 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ที่ 7.3 (S.D. = 2.05) และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ที่ 16.75 (S.D. = 1.97) เมื่อทดสอบทางสถิติ ($t = 21.87, p = .000$) แสดงให้เห็นว่าคะแนนหลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสรุปได้ว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นมีส่วนช่วยในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านสะกดคำของนักเรียน อย่างชัดเจน

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจโดยใช้รูปแบบของฮันเตอร์ร่วมกับแบบฝึกทักษะความสามารถด้านการอ่านสะกดคำนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 ประกอบด้วย 3 ด้าน คือด้านบรรยากาศในการเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านประโยชน์ที่ได้รับสรุปผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจ โดยใช้รูปแบบของฮันเตอร์ร่วมกับแบบฝึกทักษะความสามารถด้านการอ่านสะกดคำของกลุ่มตัวอย่าง

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้	4.70	0.27	มากที่สุด
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.76	0.25	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.54	0.31	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.67	0.31	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ความพึงพอใจของนักเรียนโดยใช้รูปแบบของฮันเตอร์ร่วมกับแบบฝึกทักษะความสามารถด้านการอ่านสะกดคำของกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67, S.D. = 0.31$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.76, S.D. = 0.36$) รองลงมา คือ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.70, S.D. = 0.27$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 4.54, S.D. = 0.31$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง ความสามารถในการอ่านสะกดคำวิชาภาษาไทย โดยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของฮันเตอร์ร่วมกับแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องความสามารถด้านการอ่านสะกดคำวิชาภาษาไทย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของฮันเตอร์ (Hunter's Model) ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ของกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนบ้านโคกสำโรง มีประสิทธิภาพ 82.37/85.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 80/80 แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านสะกดคำของนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้เหตุผล เพราะ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ โดยมีการศึกษาด้านโครงสร้าง

ของหลักสูตร สภาพปัญหาของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของอินเทอร์เน็ตเพราะเป็นวิธีที่นักเรียนจะได้รับ ประสบการณ์โดยตรงจากการลงมือปฏิบัติอย่างแม่นยำ โดยมีครูคอยแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด และมีขั้นตอน การตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอนซึ่งเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในวัยเริ่มต้น และถือว่าเป็นรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมจะนำมาพัฒนาความสามารถด้านการอ่านสะกดคำภาษาไทย สอดคล้องกับงานวิจัย สาวิตรี วรพิทย์เบญญา (2560: 74-79) ได้ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านสะกดคำตาม รูปแบบของอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.83/89.63 และสอดคล้องกับนิพนธ์ จันทรี (2557: 38-59) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่าน ภาษาจีนเพื่อความเข้าใจ ด้วยรูปแบบการจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้ของอินเทอร์เน็ต สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 90.27/81.25 ซึ่งสูงกว่า เกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ 80/80

2. ความสามารถในการอ่านสะกดคำวิชาภาษาไทยโดยจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของอินเทอร์เน็ตร่วมกับแบบฝึกทักษะ ของกลุ่มตัวอย่าง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องมาจากรูปแบบขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของอินเทอร์เน็ต เป็นรูปแบบวิธีการปฏิบัติที่ชัดเจนโดยครูจะต้องแสดงแบบให้นักเรียนเห็น เข้าใจชัดเจน รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูมีบทบาทมากกว่าผู้เรียน ดังนั้นในขั้นตอนการฝึกปฏิบัติโดยครูคอยแนะนำให้ นักเรียนช่วยกันฝึกให้ นักเรียนที่เรียนดีจับคู่ฝึกกับนักเรียนที่เรียนอ่อน หรือจัดกิจกรรมกลุ่มเล็กให้ช่วยการเรียนรู้และฝึก ปฏิบัติเพิ่มเติม โดยครูคอยดูแลการฝึกและคอยให้กำลังใจ และการเสริมแรง นอกจากนั้นยังจัดเป็น รูปแบบการจัดการ เรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กอ่อนที่ต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมลพร พงษ์ประเสริฐ (2563) ที่พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถด้านนี้สูงขึ้นหลังเรียนด้วยรูปแบบเดียวกัน สาเหตุสำคัญมาจาก ขั้นตอนการสอนที่ชัดเจนของรูปแบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งครูมีบทบาทหลักในการสาธิตและแนะนำอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะใน ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติที่ครูจะให้การดูแลและเสริมแรงอย่างต่อเนื่อง รูปแบบนี้ยังเหมาะสมกับนักเรียนที่ต้องการการดูแล เป็นพิเศษ เช่น นักเรียนที่อ่อนในด้านนี้ นอกจากนี้แบบฝึกทักษะยังมีส่วนช่วยให้นักเรียนได้ทบทวนและฝึกฝนความรู้ที่ เรียนมาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ต้องอาศัยการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ Davis and Thomad (1989 อ้างใน วัชรานเล่าเรียนดีและคณะ, 2560: 199-200) และสอดคล้องกับงานวิจัยของนักเรียน ที่ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบของอินเทอร์เน็ตสามารถอ่านสะกดคำภาษาไทย สูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. ผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของอินเทอร์เน็ตร่วมกับแบบฝึกทักษะ ความสามารถในการอ่านสะกดคำวิชาภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนบ้านโคกสำโรง ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถาม ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านประโยชน์ที่ได้รับ เมื่อรวมทุกด้าน พบว่าระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับ "มากที่สุด" โดยด้านที่นักเรียนพึงพอใจมากที่สุด คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมและส่งเสริมความเข้าใจ เนื้อหาได้อย่างลึกซึ้ง นักเรียนได้เรียนรู้ความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น ได้วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างรอบครอบ และ มองเห็นแนวทางในการไขกับปัญหาได้อย่างตรงจุด การเรียนการสอนไม่ได้เน้นจัดการสอนในเพราะในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังให้นักเรียนได้หาความรู้นอกห้องเรียนด้วยตนเองและนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนอีกด้วย ทำให้เปิดมุมมองใน การดำรงชีวิตจริง และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง อีกทั้งการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทำให้นักเรียนมี ความใกล้ชิดสนิททำงานร่วมกับเพื่อนและครูผู้สอน และทำให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติผลงานวัดผลได้จริงและทำให้

นักเรียนได้รับการประเมินระหว่างทำกิจกรรมอย่างเหมาะสม มีการอธิบายขั้นตอนในการปฏิบัติไว้อย่างที่ชัดเจน จัดเรียงลำดับความยากง่ายไว้อย่างชัดเจนของกิจกรรมที่เหมาะสม ส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจ อีกทั้งส่งเสริมให้นักเรียนรักการทำงานมากยิ่งขึ้นทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นจากคนอื่น ทำให้นักเรียนใช้ทักษะในการทำงานและนำไปต่อยอดนอกห้องเรียนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ Jonassen and Reeves (as cited in Onthanee, 2019, pp 339-340) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง เป็นวิธีการที่ดีและเหมาะสมอย่างยิ่ง ที่ใช้สำหรับการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการในการแก้ปัญหาที่ยาก ซับซ้อน ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อมีปัจจัยที่ทำให้มีผลทางจิตใจ เช่น ความสำเร็จ การยอมรับ การชื่นชม ซึ่งกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจะทำให้ นักเรียนร่วมมือกันปฏิบัติงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหา ร่วมกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การปรับใช้แผนการจัดการเรียนรู้อันเตอร์ร่วมกับแบบฝึกทักษะในห้องเรียนจริงครูผู้สอนสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของอันเตอร์ที่พัฒนาขึ้นร่วมกับแบบฝึกทักษะไปปรับใช้ในห้องเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านสะกดคำของนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับช่วงวัยและระดับความสามารถของนักเรียน รวมถึงการติดตามผลการเรียนรู้หลังการฝึกปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงการสอนให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้ตรงจุด

1.2 การประยุกต์แบบฝึกทักษะเพื่อสร้างความต่อเนื่องในการเรียนรู้ครูควรจัดทำแบบฝึกทักษะในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น แบบฝึกเสริม การ์ดคำศัพท์ เกมการอ่านสะกดคำ หรือกิจกรรมกลุ่มร่วมมือ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติซ้ำและเกิดความคุ้นเคย ส่งผลให้สามารถจดจำคำและใช้ทักษะในการอ่านสะกดคำได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ควรมีการประเมินผลและให้คำแนะนำปรับปรุงทันที (Immediate Feedback) เพื่อให้นักเรียนสามารถแก้ไขข้อผิดพลาดและพัฒนาทักษะได้อย่างต่อเนื่อง

1.3 การสร้างแรงจูงใจและพฤติกรรมการเรียนรู้เชิงรุกครูควรใช้กิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจและความสนุกสนาน เช่น การแข่งขันสะกดคำ การเรียนรู้แบบเกม หรือการสะสมแต้มในการทำแบบฝึกทักษะ เพื่อกระตุ้นให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ จะช่วยให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และสามารถพัฒนาทักษะการอ่านสะกดคำได้อย่างยั่งยืน

2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การขยายกลุ่มตัวอย่างและระดับชั้นเรียนการวิจัยครั้งต่อไปควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-3 เพื่อเปรียบเทียบความเหมาะสมและประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบอันเตอร์ร่วมกับแบบฝึกทักษะในแต่ละช่วงวัย การศึกษาลักษณะนี้จะช่วยให้ทราบว่าวิธีการดังกล่าวเหมาะสมและสามารถปรับใช้ได้กับผู้เรียนทุกช่วงวัย

2.2 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้สมัยใหม่ควรศึกษาและทดลองใช้สื่อดิจิทัล แอปพลิเคชัน หรือเกมการศึกษา ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของการใช้สื่อเทคโนโลยีต่อความสามารถด้านการอ่านสะกดคำ การวิจัยนี้สามารถช่วยสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและตอบสนองต่อยุคดิจิทัล รวมถึงช่วยเพิ่มความสนใจและแรงจูงใจของนักเรียนในการเรียนรู้ภาษาไทย

2.3 การติดตามผลลัพธ์ระยะยาว (Longitudinal Study) ควรมีการติดตามผลลัพธ์ของนักเรียนหลังการเรียนรู้ในระยะยาว เช่น 3–6 เดือนหลังจบการทดลอง เพื่อศึกษาความคงทนของทักษะการอ่านสะกดคำ และวิเคราะห์ว่าเด็กสามารถนำความรู้ไปใช้ในการอ่านการณจริงหรือกิจกรรมอื่น ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง การศึกษาลักษณะนี้จะช่วยยืนยันว่าผลลัพธ์ที่ได้จากแผนการจัดการเรียนรู้เป็นผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชัยณรงค์ ขำบัณฑิต. (2562). *การอ่านกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพงศ์ เชื้อเพชร. (2560). *การพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2560). *การวัดและประเมินผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- มลธิชา จิตเจริญ. (2556). การใช้แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน. *วารสารการศึกษา*, 14(2), 1470–1478.
- วัลยา อ่อนองโพธิ์. (2557). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านสะกดคำ เรื่อง มาตราตัวสะกด โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยราชภัฏ.
- วัญชนก อุ่มสกุล. (2553). การพัฒนาแบบฝึกการอ่านใจความโดยใช้สื่อท้องถิ่นพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สาวิตรี วรพิทยเบญจา. (2560). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านสะกดคำตามรูปแบบของฮันเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 12(1), 74–79.
- นิจพร จันทรี. (2557). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านภาษาจีนเพื่อความเข้าใจโดยใช้รูปแบบของฮันเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยราชภัฏ.
- พิมลพร พงษ์ประเสริฐ. (2563). ผลการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของฮันเตอร์ที่มีต่อความสามารถด้านการอ่านสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 15(2), 45–56.
- Davis, F. B., & Thomas, J. C. (1989). *Reading instruction: Theory and practice*. Boston, MA: Allyn & Bacon.
- Jonassen, D. H., & Reeves, T. C. (1996). Learning with technology: Using computers as cognitive tools. In D. H. Jonassen (Ed.), *Handbook of research for educational communications and technology* (pp. 693–719). New York, NY: Macmillan.

Onthanee. (2019). Active learning and problem-solving skills development. *International Journal of Education*, 11(3), 339–340.

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจรูปแบบ
STAD รายวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
A Study of Learning Achievement Using the STAD Cooperative Learning
Model in Social Studies for Mathayom Suksa 2 Students

วชิราวิทย์ นาคนาม¹ และ จันทร์ ทิยะวงศ์²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Wachirawit Nkanm¹ and Jun Tiya Wong²

Nakornratchasima College

Corresponding Author E-mail.com: 6604043202035@nmc.ac.th

(Received: 25 May, 2025 ; Edit: 27 December, 2025; accepted: 27 December, 2025)

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับก่อนเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจรูปแบบ STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง สถาบันทางสังคม 2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจรูปแบบ STAD กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือในการวิจัยได้แก่แผนการจัดการเรียนรู้มี ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.71 ค่าความยากง่ายของข้อสอบ (p มีค่าตั้งแต่ 1.8-2.12) ค่าอำนาจจำแนก (มีค่าตั้งแต่ 0.4-0.7) และมีค่า IOC ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 0.67-1.00 และแบบประเมินความพึงพอใจมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 4.12 spss สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ t

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจรูปแบบ STAD อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจรูปแบบ STAD โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.12

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจรูปแบบ STAD, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, รายวิชาสังคมศึกษา

Abstract

This study aimed to: 1. Compare the post-test and pre-test scores, and the post-test score against the 75% criterion, of Grade 8 students after cooperative learning using the STAD model in the Social Studies, Religion, and Culture subject area, specifically on the topic of Social Institutions. 2. Investigate the level of satisfaction of Grade 8 students with the STAD cooperative learning model. The sample consisted of 25 Grade 8 students from Mary Help of Christians School, Chaiyaphum, selected using cluster random sampling. The research instruments included a lesson plan and an achievement test with a reliability coefficient of 0.71, a difficulty index ($p-1.8-2.12$), a discrimination index ($r-0.4-0.7$), and an IOC (Integer Occupational Analysis) assessed by experts ranging from 0.67-1.00. The satisfaction assessment questionnaire had a reliability coefficient of 4.12. Statistical analyses used included mean, standard deviation, and t-test.

The research findings revealed that:

1. Post-test academic achievement was significantly higher than pre-test scores, and post-test academic achievement exceeded the 75% criterion for Grade 8 students after the STAD collaborative learning model, with a statistical significance level of .05, supporting the hypothesis.

2. The overall satisfaction level of Grade 8 students with the STAD collaborative learning model was high, with a mean score of 4.12.

Keywords: Cooperative learning model STAD, academic achievement, Social Studies subject.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สังคมปัจจุบันเป็นสังคมยุคข่าวสารข้อมูลซึ่งความรู้ต่างๆ เกิดขึ้นใหม่อยู่เสมอการที่ผู้เรียนจะดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงจึงจำเป็นต้องเป็นผู้รักการแสวงหาความรู้ การศึกษามีบทบาทสำคัญในการอยู่ร่วมกับสังคม ผู้สอนจึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบกระบวนการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการสร้างองค์ความรู้ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในอนาคต โดยผู้สอนควรพิจารณารายวิชา และหัวข้อที่ตนเองจะสอน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนว่าต้องพัฒนาผู้เรียนด้วยเทคนิคอะไร อย่างไร

เพื่อบ่มบ่มให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนตั้งไว้ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามทักษะการเรียนรู้ใน

ศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง มีทักษะทางสังคมและการทำงาน กลุ่ม รวมทั้งทักษะในการสื่อสาร ซึ่งวิธีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนี้มีหลากหลายวิธี ให้ ผู้สอนเลือก เช่น การเรียนรู้ที่ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning) การเรียนแบบโครงงาน (Project-based Learning) การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative/Collaborative Learning) การใช้ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) หรือสื่อเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เทคนิคการใช้ Concept Mapping และเทคนิคบทบาทสมมติ(Role Playing Model) เป็นต้น

บทความนี้ผู้เขียนจะกล่าวถึงประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้วยวิธีการสอนแบบร่วมมือร่วมใจ (Collaborative Learning) เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา และวัฒนธรรม โดยมุ่งหวังว่าภายหลังการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนรู้ แบบร่วมมือร่วมใจ (Collaborative Learning) เพื่อเลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับหัวข้อการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็น ความหมาย รูปแบบ ขั้นตอนการจัดการเรียน การสอน รวมถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับก่อนเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ ร้อยละ 75 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจรูปแบบ STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง สถาบันทางสังคม
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจรูปแบบ STAD

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ของโรงเรียน มารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 39 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนโรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 25 คน ที่ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รูปแบบการสอนแบบร่วมมือร่วมใจ โดยวิธี STAD
2. แผนการจัดการเรียนรู้ ใบงาน แบบฝึกทักษะ
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. แบบสอบถามความพึงพอใจ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. คู่มือการใช้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ฐานทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ในชุดกิจกรรม ของ นักเรียนผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างคู่มือตามขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 กำหนดเนื้อหาที่จะเขียนในคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมต่างๆ
- 1.2 ศึกษารายละเอียดต่างๆ ของชุดกิจกรรม
- 1.3 ดำเนินการเขียนส่วนประกอบต่างๆ ที่กำหนดไว้ในคู่มือการใช้ชุดกิจกรรม ซึ่งมีรายละเอียด ตามขั้นตอน

ดังนี้

- 1.3.1 ข้อเสนอแนะในการใช้ชุดกิจกรรม
- 1.3.2 กำหนดการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน
- 1.3.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งในแต่ละแผน

ประกอบด้วย

- มาตรฐานการเรียนรู้
- สาระสำคัญของเนื้อหา
- ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- จุดประสงค์การเรียนรู้
- สาระการเรียนรู้
- กิจกรรมการเรียนรู้
- ภาระชิ้นงาน
- สื่อการเรียนรู้
- การวัดผล และประเมินผล
- เครื่องมือที่ใช้ประเมิน
- เกณฑ์การให้คะแนน
- บันทึกหลังสอน
- ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.4 นำคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพของ คู่มือการใช้แบบฝึกเสริมทักษะทางวิชาการในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย

- 1.4.1 ด้านความเหมาะสมของกำหนดการจัดการเรียนรู้
- 1.4.2 ด้านข้อเสนอแนะในการใช้แบบตามความคิดสร้างสรรค์
- 1.4.3 ด้านความเหมาะสมของเนื้อหาสาระการเรียนรู้
- 1.4.4 ด้านความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้กับสาระการเรียนรู้
- 1.4.5 ด้านความเหมาะสมของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ชี้แจงวิธีการเรียนการสอนแบบร่วมแรงร่วมใจต่อนักเรียนในชั้นเรียน โดยครูผู้สอนทำการแบ่งกลุ่ม นักเรียนเป็นกลุ่มย่อยๆ โดยแต่ละกลุ่มมีสมาชิกจำนวนเท่าๆ กันหรือใกล้เคียงกัน
2. ผู้สอนพิจารณาความเหมาะสมของกลุ่มเพื่อให้สมาชิกของกลุ่มมีความรู้ความสามารถแตกต่างกันโดย พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยในชั้นเรียน ผลการเรียนรู้และผลการปฏิบัติงานมอบหมายในรายวิชา ในเดือนสิงหาคม ของการเรียน ประกอบการพิจารณา
3. ผู้สอนชี้แจงระเบียบการเรียนการสอนแบบร่วมแรงร่วมใจ โดยรูปแบบ STAD ตลอดจนการทำงาน ที่ มอบหมายจากผู้สอนและการทำงานที่มอบหมายจากกลุ่ม
4. งานที่มอบหมายจากกลุ่มมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติงานและความรับผิดชอบการทำงานในกลุ่มและ กระตุ้นให้เห็นความสำคัญของความสำเร็จของกลุ่ม
5. ติดตามสังเกตพฤติกรรมหลังจากปรับเปลี่ยนวิธีการสอน
6. เก็บรวบรวมคะแนนประเมินผลทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนมาทำการเปรียบเทียบกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนของนักเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนทุกคนมีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลเป็นลำดับ ในลักษณะตารางประกอบคำบรรยายดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมีร่วมใจรูปแบบ STAD ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง สถาบันทางสังคม

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมีร่วมใจรูปแบบ STAD ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง สถาบันทางสังคม

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	df	t
ก่อนเรียน	25	20	12.52	1.41	24	17.75*
หลังเรียน	25	20	16.36	1.44	24	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 , $t (.05 , 12) = 1.7109$

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าที่ได้จากการคำนวณ ($t = 17.75$) สูงกว่าค่าที่จากตาราง ($t = 1.7109$) แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 12.52 ($\bar{X} = 12.52$, S.D. = 1.41) ขณะที่คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเพิ่มขึ้นเป็น 16.36 ($\bar{X} = 16.36$, S.D. = 1.44) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

2. แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียนร้อยละ 75 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจรูปแบบ STAD ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง สถาบันทางสังคม

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียนร้อยละ 75 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจรูปแบบ STAD ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง สถาบันทางสังคม

การทดสอบ	n	เกณฑ์ร้อยละ 75	$\bar{X}$	S.D.	df	t
หลังเรียน	25	15	16.36	1.44	24	4.85

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 , $t (.05, 12) = 1.7109$

จากตารางที่ 2 จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าที่ได้จากการคำนวณ ($t = 4.85$) สูงกว่า ค่าที่จากตาราง ($t = 1.7109$) แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจรูปแบบ STAD อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจรูปแบบ STAD ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามรายละเอียดใน ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนรู้แบบ
ร่วมมือร่วมใจรูปแบบ STAD

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ครูมีการเตรียมการสอน (พิจารณาจากสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ มีความพร้อม)	4.00	0.82	มากที่สุด
2.การจัดสภาพห้องเรียน	4.08	0.76	มากที่สุด
3. เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับชีวิตและทันสมัย	4.23	0.73	มากที่สุด
4. นักเรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน	4.08	0.64	มากที่สุด
5. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.15	0.69	มากที่สุด
6. กิจกรรมการเรียนรู้สนุกสนานและน่าสนใจ	3.92	0.76	มากที่สุด
7. ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา	4.38	0.65	มากที่สุด
8. ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม/ทีม	4.00	0.70	มากที่สุด
9. ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มและรู้จักวิพากษ์วิจารณ์	4.00	0.70	มากที่สุด
10. ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนที่ต่างไปจากครู	4.08	0.86	มากที่สุด
11. ครูให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน	4.08	0.64	มากที่สุด
12. ครูใช้วิธีการสอนหลายวิธี (เช่น การทำงานกลุ่ม โครงงาน จับคู่ ฯลฯ)	4.08	0.76	มากที่สุด
13. ครูส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุดหรือแหล่งอื่น ๆ	4.08	0.76	มากที่สุด
14. ครูสามารถประยุกต์สิ่งที่สอนเข้ากับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม	4.54	0.51	มากที่สุด
15. ครูส่งเสริมให้ทดลอง/ทำงานในห้องปฏิบัติการหรือนอกชั้นเรียนบ่อย ๆ	4.54	0.51	มากที่สุด
16. ครูจัดกิจกรรมให้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน	4.08	0.64	มากที่สุด
17. นักเรียนทราบเกณฑ์การประเมินผลล่วงหน้า	4.15	0.69	มากที่สุด
18. นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน	3.92	0.76	มากที่สุด
19. ครูประเมินผลอย่างยุติธรรม	4.38	0.65	มากที่สุด
20. ครูตั้งใจสอน ให้คำแนะนำนักเรียนในการทำกิจกรรม	4.00	0.70	มากที่สุด
21. นักเรียนชอบเรียนวิชานี้	4.00	0.70	มากที่สุด
22. นักเรียนชอบครูที่สอนวิชานี้	4.08	0.86	มากที่สุด
23. นักเรียนนำความรู้จากวิชานี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.08	0.64	มากที่สุด
24. ความรู้จากวิชานี้สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพได้	4.08	0.76	มากที่สุด
25. นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข	4.08	0.64	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.12	0.16	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจรูปแบบ STAD โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.12 ($\bar{X} = 4.12, S.D. = 0.16$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยพบว่าการสอนโดยวิธีร่วมมือร่วมใจรูปแบบ STAD ระหว่างครูกับนักเรียนในรายวิชา ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา หลังเรียนด้วยการเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจรูปแบบ STAD สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องจากการเรียนรู้ดังกล่าวมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยเฉพาะในประเด็นเกี่ยวกับสถาบันทางสังคม ซึ่งมีลักษณะเนื้อหาที่ต้องอาศัยกระบวนการคิดวิเคราะห์และการตีความในระดับนามธรรม การดำเนินกิจกรรมในลักษณะนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านการสังเกต ตั้งคำถาม การทดลองเชิงพฤติกรรม และการสรุปผลอย่างมีเหตุผล ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้งและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขุนานู วรยศศรี (2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านตัวผู้เรียนคือนิสัยในการเรียนและเจตคติต่อการเรียน ปัจจัยด้านสังคม คือ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและการส่งเสริมของทางบ้าน ปัจจัยด้านการเรียนการสอน คือ บรรยากาศทาง วิชาการและการรับรู้พฤติกรรมการเรียนการสอน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา พบว่าตัวแปรที่สามารถ ส่ง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ เจตคติต่อการเรียนซึ่งเป็นตัวแปรหนึ่งของ ปัจจัยด้านตัวผู้เรียนที่มีอำนาจพยากรณ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาอังกฤษได้ร้อยละ 21.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ การส่งเสริมทางการเรียนของทางบ้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ ระดับ 0.01 และปัจจัยด้านตัวผู้เรียนได้แก่ เจตคติต่อการเรียนวิชาต่างๆ เป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ ร้อยละ 21.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สุกัญญา จันทรแดง (2559) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนด้วยชุดการสอนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน และความสามารถ ในการทำงานร่วมกัน วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการเรียนรู้ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2. ความสามารถในการทำงานร่วมกันของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบร่วมมือ มีพฤติกรรมในการทำงานร่วมกันอยู่ในระดับ ดี มาก 3. ความคิดของนักเรียนเห็นต่อการเรียนการสอนด้วยชุดการสอนแบบร่วมมือ อยู่ในระดับดีมาก

นิภาพร ปาระแก้ว (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมการใช้สื่อการสอนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมการใช้สื่อการสอนของครูใน 3 ปัจจัยคือ 1) ปัจจัยเกี่ยวกับสื่อการสอน 2) ปัจจัยเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน 3) ปัจจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 346 คน จากประชากรจำนวน 3,461 คน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับสื่อการสอน เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการใช้สื่อการสอนของครู ในระดับมาก ปัจจัยเกี่ยวกับ

สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการใช้สื่อการสอน ของ ครูในระดับปานกลาง และปัจจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจ เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการใช้สื่อสอนของครูในระดับปานกลาง

2. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจรูปแบบSTAD โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 16.36 ($\bar{X} = 16.36, S.D. = 1.44$) แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตจริงของผู้เรียนได้อย่างมีความหมาย ทำให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของเนื้อหา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ความพึงพอใจในระดับมากอาจสะท้อนถึงลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น ผ่านการลงมือปฏิบัติ การค้นคว้า และการทำงานร่วมกับเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอรรถธรม สัมฤทธิ์(2561) การศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สื่อการสอน ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียน จำนวน 286 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบตรวจรายการและแบบมาตราส่วนประมาณค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละค่าเฉลี่ยค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานวิเคราะห์ระดับ ปัจจัยและการใช้สื่อการสอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สื่อการสอนตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับ ปานกลางและเมื่อ พิจารณาแต่ละปัจจัย พบว่าปัจจัยด้านตัวครูและปัจจัยด้านผู้เรียนเป็นปัจจัย ที่มีผลต่อการใช้สื่อการสอนตามความคิด เห็นของครูอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยด้านการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สื่อการ สอนตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับปานกลาง 2) ระดับการใช้สื่อการสอนของครูมีสภาพการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนพบว่าสภาพการปฏิบัติทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมา

ข้อเสนอแนะ

เสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ต่อไป

1. จากการวิจัยพบว่าการใช้การสอนแบบร่วมมือร่วมใจ ในกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นสิ่งที่ดี กล่าวคือทำให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้สูงขึ้น ทั้งยังก่อให้เกิดความสนุกสนาน มี ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน จึงถือว่าเป็นนวัตกรรมที่จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้อีกทางหนึ่ง

2. ในการนำการสอนแบบร่วมมือร่วมใจ ไปใช้ในการเรียนการสอนให้กับนักเรียนนั้น ครูจะต้องมีการ เตรียมพร้อมในด้านต่างๆ ค่อนข้างมาก

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อ ก่อให้เกิดกำลังใจ และเกิดความกระตือรือร้นในการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ในวิธีการสอนแบบต่างๆ แล้วนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกัน เพื่อเป็น แนวทางในการคิดค้นวิธีการสอนรูปแบบใหม่ให้กับการศึกษาในอีกทางหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ และกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- นุชนาฏ วรยศศรี. (2558). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยของรัฐ.
- นิภาพร ปาระแก้ว. (2560). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมการใช้สื่อการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุกัญญา จันทรแดง. (2559). *ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการทำงานร่วมกัน วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยของรัฐ.
- อรรณณ สัมฤทธิ์. (2561). *ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สื่อการสอนตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยของรัฐ.
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2009). An educational psychology success story: Social interdependence theory and cooperative learning. *Educational Researcher*, 38(5), 365–379.
- Slavin, R. E. (1995). *Cooperative learning: Theory, research, and practice* (2nd ed.). Allyn & Bacon.

**การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง พุทธศาสนา
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**

**The Effects of the 5E Inquiry-Based Learning Model on Academic
Achievement in Social Studies, Religion, and Culture, specifically on
the Topic of Buddhism, of Fourth-Grade Students.**

เบญจวรรณ ไชยเรศ¹ และ จันทร ดิยะวงศ์²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Benjawan Chaiyares¹ and Jun Tiya Wong²

Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail : b.benjo5555@gmail.com

(Received: 17 May, 2025 ; Edit: 27 December, 2025; accepted: 27 December, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับก่อนเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง พุทธศาสนา และ 2) ศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียน บ้านโพธิ์ค้อโพธิ์สวรรค์ จำนวน 13 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่า IOC อยู่ในช่วงระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.50-0.67 ค่าจำแนก (r) ระหว่าง 0.20-0.60 และมีค่าความเชื่อมั่น (KR-20) เท่ากับ 0.78 สำหรับแบบประเมินความพึงพอใจมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.15

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E), ความพึงพอใจ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

This research aimed to: 1. Compare the post-test and pre-test scores, and the post-test score against the 75% criterion of fourth-grade students after implementing the 5E inquiry-based learning model in the Social Studies, Religion, and Culture subject area, specifically on the topic of Buddhism; and 2. Study the level of satisfaction of fourth-grade students with the 5E inquiry-based learning model. The sample consisted of 13 fourth-grade students from Ban Phon Kho Phon Sawan School, Semester 2, Academic Year 2024, selected using cluster sampling. The research instrument was a lesson plan. The achievement test had an IOC value ranging from 0.80 to 1.00, a difficulty value (p) ranging from 0.50 to 0.67, a discrimination value (r) ranging from 0.20 to 0.60, and a reliability coefficient (KR-20) of 0.78. The satisfaction evaluation form had a reliability coefficient of 0.82. The statistical methods used for data analysis included percentages, means, standard deviations, and t-tests.

The research findings showed that:

1. Post-test achievement scores were significantly higher than pre-test scores, and post-test achievement scores exceeded the 75% criterion for fourth-grade students after the implementation of the 5E inquiry-based learning model, with statistical significance at the .05 level.
2. The overall level of satisfaction among fourth-grade students with the 5E inquiry-based learning model was high, with an overall mean of 4.15.

Keywords: 5E Inquiry-Based Learning Model, Student Satisfaction , Learning Achievement

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาหลักซึ่งมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่ประชาชน การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักธรรมและคำสอนทางพระพุทธศาสนาจึงเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติ การเรียนรู้พระพุทธศาสนายังช่วยให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมและสามารถนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังส่งเสริมความเข้าใจในศาสนาและวัฒนธรรมที่หลากหลาย ซึ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมโลกยุคปัจจุบัน (กรมการศาสนา, 2563; กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) เน้นการพัฒนาทุนมนุษย์อย่างรอบด้าน โดยเฉพาะคุณธรรม จริยธรรม และการอยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจความแตกต่าง (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) ขณะที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ก็ล้วนชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์การเรียนรู้ที่มีความหมาย และการดำรงตนในสังคมอย่างมีคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนาในระดับประถมศึกษายังคงใช้วิธีสอนแบบบรรยายและการท่องจำเป็นหลัก ซึ่งไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงหรือเชื่อมโยงความรู้กับชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) สถานการณ์นี้สะท้อนให้เห็นจากผลสอบ O-NET วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำอย่างต่อเนื่อง (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2564)

ข้อมูลจากการสังเกตและพูดคุยกับครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ระหว่างปีการศึกษา 2564–2566 พบว่า การสอนพระพุทธศาสนาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ส่วนใหญ่ยังยึดตามตำราเรียน ผู้เรียนมีบทบาทเพียงผู้รับสาร ขาดกิจกรรมที่กระตุ้นการคิดและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

ผลการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของผู้เรียนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (ดิณณภัทร เพชรศิริวรรณ, 2563; วิริวิญญ์ บุญส่ง, 2566; สุกัญญา เพ็ชรนาค, 2563) กระบวนการเรียนรู้แบบ 5E ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างความสนใจ (Engagement) การสำรวจ (Exploration) การอธิบาย (Explanation) การขยายความรู้ (Elaboration) และการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้ที่มีความหมาย (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของแนวทางการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว และเป็นข้อมูลประกอบในการพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับก่อนเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5E) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง พระพุทธศาสนา
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (5E)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ของสถานศึกษาในเครือข่ายคำเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 จำนวน 47 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนบ้านโพนค้อโพนสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 จำนวน 13 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พุทธศาสนา จำนวน 5 แผน (12 ชั่วโมง)
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง พุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
3. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) มีโครงสร้างแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ในแต่ละด้านประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ รวมทั้งหมด 15 ข้อ ใช้รูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) ตั้งแต่ระดับ 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด ไปจนถึงระดับ 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยตามขั้นตอนที่มีความเป็นระบบ โดยสามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมเท่ากับ 4.89
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 หลังจากนั้นนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน มีความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.50-0.67 ค่าจำแนก (r) ระหว่าง 0.20-0.60 และมีค่าความเชื่อมั่น (KR-20) เท่ากับ 0.78
3. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

การรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์สถานศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์วิทยาลัยนครราชสีมา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
2. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ให้ครบถ้วนทั้ง 5 แผน (12 ชั่วโมง)
3. เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามหลักวิชาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง

พุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 ข้อ จากนั้นนำคะแนนหลังเรียนเทียบกับก่อนเรียน และคะแนนหลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75

4. หลังจากสอนครบทุกแผนแล้ว ให้นักเรียนเรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ 5 ขั้น (5E) โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปประเมินตามวัตถุประสงค์

ผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง พุทธศาสนา

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	df	t
ก่อนเรียน	13	20	12.92	2.40	12	18.60*
หลังเรียน	13	20	17.85	1.57	12	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 , $t (.05, 12) = 1.7823$

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าที่ได้จากการคำนวณ ($t = 18.61$) สูงกว่าค่าที่จากตาราง ($t = 1.7823$) แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 12.92 ($\bar{X} = 12.92$, S.D. = 2.40) ขณะที่คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเพิ่มขึ้นเป็น 17.85 ($\bar{X} = 17.85$, S.D. = 1.57)

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง พุทธศาสนา

การทดสอบ	n	เกณฑ์ร้อยละ 75	$\bar{X}$	S.D.	df	t
หลังเรียน	13	15	17.85	1.57	12	6.52*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 , $t (.05, 12) = 1.7823$

จากตารางที่ 2 จากตารางที่ 4.1 พบว่า ค่าที่ได้จากการคำนวณ ($t = 6.52$) สูงกว่าค่าที่จากตาราง ($t = 1.7823$) แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.15 ($\bar{X} = 4.15, S.D. = 0.04$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.11	0.72	พึงพอใจมาก
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้	4.08	0.74	พึงพอใจมาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้	4.26	0.67	พึงพอใจมาก
โดยภาพรวม	4.15	0.04	พึงพอใจมาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.15 ($\bar{X} = 4.15, S.D. = 0.04$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ($\bar{X} = 4.26, S.D. = 0.67$) รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 ($\bar{X} = 4.11, S.D. = 0.72$) และด้านบรรยากาศในการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ($\bar{X} = 4.08, S.D. = 0.74$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าวมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยเฉพาะในประเด็นเกี่ยวกับพุทธศาสนา ซึ่งมีลักษณะเนื้อหาที่ต้องอาศัยกระบวนการคิดวิเคราะห์และการตีความในระดับนามธรรม การดำเนินกิจกรรมในลักษณะนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านการสังเกต ตั้งคำถาม การทดลองเชิงพฤติกรรม และการสรุปผลอย่างมีเหตุผล ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้งและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวียา พึ่งเกษมสุนทร (2566) เรื่องผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม เรื่อง การสร้างสังคมสันติสุข ที่มีต่อความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ผลวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ นัฐธิดา มุสิกชาติ (2565) เรื่องผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (SEs) ร่วมกับเทคนิค Think - Pair - Share ที่มีต่อความสามารถในการให้เหตุผลและมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ มีความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ และมีมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตจริงของผู้เรียนได้อย่างมีความหมาย ทำให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของเนื้อหาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ความพึงพอใจในระดับมากอาจสะท้อนถึงลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น ผ่านการลงมือปฏิบัติ การค้นคว้า และการทำงานร่วมกับเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ ผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับงานของ วีริวิชัย บุญส่ง (2566) เรื่อง หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) โรงเรียนบ้านเขาทับควาย ผลวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจหลังการใช้รูปแบบการสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับการศึกษาของอนรรักษ์ สวัสดิ์ (2562) เรื่อง การพัฒนาการคิดวิเคราะห์การเรียนรู้โดยใช้การสืบเสาะหาความรู้ในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้การสืบเสาะหาความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จากการอภิปรายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) เป็นแนวทางที่ไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ยังสามารถสร้างแรงจูงใจและความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรส่งเสริมให้ครูนำแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกอย่างเป็นระบบ

1.2 ผู้สอนควรดำเนินการประเมินความคิดเห็นและระดับความพึงพอใจของผู้เรียนต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวอย่างเป็นระยะ เพื่อใช้ข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และศักยภาพของผู้เรียนในแต่ละบริบท

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

แนะนำให้มีการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ทางด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งจะช่วยเหลือให้เห็นถึงศักยภาพของรูปแบบการเรียนรู้ 5E ในการส่งเสริมการคิดเชิงวิพากษ์และกระบวนการทางสติปัญญาของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา. (2563). *แผนปฏิบัติการด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม*. กระทรวงวัฒนธรรม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ดิณณ์ฉัตร เพชรศิริวรรณ. (2563). ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 14(2), 55–68.
- นวิยา พึ่งเกตุสุนทร. (2566). ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะและแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม เรื่องการสร้างสังคมสันติสุขที่มีต่อความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารการวิจัยทางการศึกษา*, 18(1), 101–116.
- นัฐธิดา มุสิกชาติ. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอนร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share ที่มีต่อความสามารถในการให้เหตุผลและมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 16(3), 89–104.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม). (2542). *ราชกิจจานุเบกษา*.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2564). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (O-NET)*. สทศ.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2555). *คู่มือการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry-Based Learning)*. สสวท.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). รายงานสภาพการศึกษาไทย. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570). สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุกัญญา เพ็ชรนาค. (2563). ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียน. วารสารครุศาสตร์, 12(1), 33–47.
- อนุรักษ์ สวัสดิ์. (2562). การพัฒนาการคิดวิเคราะห์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วารสารการศึกษา, 10(2), 77–91.
- วีรวิทย์ บุญส่ง. (2566). หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E). วารสารสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม, 5(1), 45–60.

**การพัฒนาผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แบบฝึกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน 3)
Improving analytical reading skills using Thai language exercises for
Grade 8 students at Wat Lang School (Bawornwittayayon 3)**

สลักจิต สิวานนา¹ และ คงศักดิ์ สังขมานนท์²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Salakjit Sriwanna¹ and Khongsak Sangkhamanont²

Nakhonratchasima College

Corresponding Author E-mail : kobour.nmc@gmail.com

(Received: 30 December, 2025 ; Edit: 31 December, 2025; accepted: 31 December, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับก่อนเรียน และ 2) ศึกษา
ระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์คำ การอ่านเชิง
วิเคราะห์ประโยค การอ่านเชิงวิเคราะห์บทหรือย่อการ การอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 25 คน โรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน3)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ได้มาโดยการเลือกแบบ
เจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบฝึกเสริมการอ่านเชิงวิเคราะห์คำ การอ่านเชิงวิเคราะห์ประโยค การ
อ่านเชิงวิเคราะห์บทหรือย่อการ การอ่านเชิงวิเคราะห์รส แผนการจัดการเรียนรู้ มีความเที่ยงตรง แบบทดสอบวัด
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าความยาก(p)ระหว่าง 0.28-0.76 มีค่าอำนาจจำแนก (B) ระหว่าง 0.37-0.80 และมีค่า
ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.9514 และแบบสอบถามความพึงพอใจ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้
ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความ ความยา อำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และการทดสอบที (t – test แบบ Dependent Samples)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์คำ การอ่านเชิงวิเคราะห์ประโยค
การอ่านเชิงวิเคราะห์บทหรือย่อการ การอ่านเชิงวิเคราะห์รส กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน
วัดล่าง (บวรวิทยายน 3) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์คำ การอ่านเชิง
วิเคราะห์ประโยค การอ่านเชิงวิเคราะห์บทหรือย่อการ การอ่านเชิงวิเคราะห์รส กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน 3) ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การพัฒนาการอ่าน , การอ่านเชิงวิเคราะห์, แบบฝึกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

Abstract

This research aimed to 1) compare post-test and pre-test academic achievement and 2) study the level of student satisfaction with the learning activities using analytical reading exercises for words, sentences, poetry, and rhymes in the Thai language subject. The target group for this research consisted of 25 Grade 8 students from Wat Lang School (Bawornwittayayon 3), Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 1, Semester 1, Academic Year 2023, selected using purposive sampling. The research instruments included analytical reading exercises for words, sentences, poetry, and rhymes, a lesson plan with validity, an achievement test with a difficulty index (p) between 0.28-0.76, a discrimination index (B) between 0.37-0.80, and a reliability coefficient of 0.9514, and a satisfaction questionnaire. The reliability coefficient for the entire instrument was 0.89. Statistical analyses included reliability, discrimination power, percentage, mean, standard deviation, and the t-test (Dependent Samples t-test).

The research findings revealed that:

1. Post-test academic achievement using analytical reading exercises (word analysis, sentence analysis, poetry analysis, and rhyme analysis) in the Thai language subject for Grade 8 students at Wat Lang School (Bawornwittayayon 3) was significantly higher than pre-test scores at the .05 statistical significance level.

2. Students showed a high level of satisfaction with the learning activities using analytical reading exercises (word analysis, sentence analysis, poetry analysis, and rhyme analysis) in the Thai language subject for Grade 8 students at Wat Lang School (Bawornwittayayon 3).

Keywords: Reading development, Analytical reading, Thai Language Learning Activity Practice

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติภาษาเป็นสื่อใช้ติดต่อกันและทำให้วัฒนธรรมอื่นๆเจริญขึ้นแต่ละภาษามีระเบียบของตนแล้วแต่จะตกลงกันในหมู่ชนชาตินั้นภาษาจึงเป็นศูนย์กลางยึดคนทั้งชาติตั้งข้อความตอนหนึ่งในพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เรื่อง"ความเป็นชาติโดยแท้จริงว่า ภาษาเป็นเครื่องผูกพันมนุษย์ต่อมนุษย์แน่นแฟ้นกว่าสิ่งอื่นและไม่มีสิ่งใดที่จะทำให้คนรู้สึกเป็นพวกเดียวกันหรือแนบเนียนยิ่งไปกว่าภาษาเดียวกันรัฐบาลทั้งปวงย่อมรู้สึกในข้อนี้อยู่ดีเพราะฉะนั้น รัฐบาลใดที่ต้องปกครองคนต่างชาติต่างภาษา จึงต้องพยายามตั้งโรงเรียนและออกบัญญัติบังคับให้ชนต่างภาษาเรียนภาษาของผู้ปกครองแต่ความคิดเห็นเช่นนี้จะสำเร็จตามปรารถนาของรัฐบาลเสมอถ้าหากมิได้แต่ถ้ายังจัดการแปลงภาษาไม่สำเร็จอยู่ตราบใดก็แปลว่าผู้พูดภาษากับผู้ปกครองนั้นยังไม่เชื่ออยู่ตราบนั้นและยังจะ

เรียกว่าเป็นชาติเดียวกันกับมหาชนพื้นเมืองไม่ได้อยู่ตราบนั้นภาษาเป็นสิ่งที่ฝังอยู่ในใจมนุษย์แน่นแฟ้นยิ่งกว่าสิ่งอื่น ดังนั้นภาษาก็เปรียบได้กับร้วของชาติ ถ้าชนชาติใดรักษาภาษาของตนไว้ได้ดีให้บริสุทธิ์ก็จะได้ชื่อว่ารักษาความเป็นชาติคนไทยทุกคนใช้ภาษาไทยเป็นสื่อความรู้สึกนึกคิดเท่านั้นยังไม่เพียงพอควรจจะรักษาระเบียบความงดงามของภาษาซึ่งแสดงวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ประจำชาติไว้อีกด้วย ดังพระราชดำรัสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีตอนหนึ่งว่าภาษานอกจากจะเป็นเครื่องสื่อสารแสดงความรู้สึกนึกคิดของคนทั่วโลกแล้วยังเป็นเครื่องแสดงให้เห็นวัฒนธรรมอารยธรรมและเอกลักษณ์ประจำชาติอีกด้วยไทยเป็นประเทศซึ่งมีชนบประเพณีศิลปกรรมและภาษาซึ่งเจริญรุ่งเรืองมาแต่อดีตกาลเราผู้เป็นอนุชนจึงควรภูมิใจช่วยกันผดุงรักษามรดกทางวัฒนธรรมอันเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่บรรพบุรุษได้อุตสาหะสร้างสรรค์ขึ้นไว้ให้เจริญสืบไป (ศิริมา มั่งมั่ง, 2566) ด้วยความสำคัญดังกล่าวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2559 จึงกำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นสาระการเรียนรู้หนึ่งในแปดสาระการเรียนรู้เพราะภาษาไทย ที่มีความสำคัญทั้งในฐานะที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ไทยมาตฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทยเน้นผู้เรียนให้มีการพัฒนาการทางด้านภาษาทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตามควรแก่วัยและเห็นคุณค่าของภาษา (กรมวิชาการ, 2544) การวิเคราะห์กับการอ่านเชิงวิเคราะห์จึงมีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับทุกคน เนื่องจากการวิเคราะห์ช่วยพัฒนาให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกตและมีเหตุผลในการสรุปข้อมูล ส่วนการอ่านเชิงวิเคราะห์ช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีเหตุผลในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ทำให้ค้นพบข้อเท็จจริงหรือข้อสรุปหรือความคิดของผู้เขียนอย่างถูกต้อง การวิเคราะห์กับการอ่านเชิงวิเคราะห์จึงมีความสัมพันธ์กัน ผู้ที่มีความสามารถในการวิเคราะห์ ก็จะสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2562 เป็นต้นมา กระทรวงศึกษาธิการได้มุ่งเน้นการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงฝึกการคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาความสามารถอย่างเต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาการอ่านว่าจะต้องให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องแล้ววิเคราะห์เรื่องที่อ่าน เพื่อประเมินเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผลการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนบ้านสงาว พบว่า นักเรียนยังมีข้อบกพร่องในการอ่าน คือนักเรียนมีปัญหาในเรื่องความเข้าใจในการอ่าน อ่านเรื่องแล้วไม่สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ตีความ ขยายความหรือจับใจความสำคัญได้ แยกแยะไม่ได้ว่าส่วนต่างๆที่อ่านนั้นมีความหมายและความสำคัญอย่างไร ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนไม่ใช่วิธีสอนที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน หลักสูตรวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เน้นความสำคัญของการอ่านเพื่อแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง หากนักเรียนรู้จักการอ่านเชิงวิเคราะห์ จะทำให้นักเรียนแสวงหาความรู้ได้อย่างกว้างขวางทั้งในด้านการเรียนและการดำรงชีวิต แต่ในสภาพความเป็นจริงนักเรียนจำนวนมากยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ต่ำ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจากการรายงานการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(มหาชน) เมื่อพ.ศ.2562 เป็นต้นมา นักเรียนส่วนมากขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุงและเป็นผลการประเมินที่ต่ำที่สุดจากมาตรฐานทั้งหมด14 มาตรฐาน จากการรายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ (NT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง(บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคะเชิงเทรา เขต 1 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2565 – 2565 พบว่าผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับคะแนนเฉลี่ยลดลงต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือปีการศึกษา 2563 เฉลี่ย 38.29 ปี 2564 เฉลี่ย 35.25ปี 2565เฉลี่ย 37.78 โรงเรียนวัดล่าง

(บวรวิทยายน 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1, 2564, 2565, 2566 ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แบบฝึก สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบฝึก การอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากรได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง(บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้อง ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 38 คน
- 2) กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง(บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 25 คน ได้โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

- 1) แบบฝึก การอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง(บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 4 เรื่อง ประกอบด้วย
 - 1.1) เรื่อง การอ่านวิเคราะห์คำ
 - 1.2) เรื่อง การอ่านวิเคราะห์ประโยค
 - 1.3) เรื่อง การอ่านวิเคราะห์บทร้อยกรอง
 - 1.4) เรื่อง การอ่านวิเคราะห์รส
- 2) แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึก เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง(บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1จำนวน 4 แผน รวมเวลา 12 ชั่วโมง ประกอบด้วย การอ่านวิเคราะห์คำ การอ่านวิเคราะห์ประโยค การอ่านวิเคราะห์ทัศนะของผู้แต่ง การอ่านวิเคราะห์รส

3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้แบบฝึก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง(บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างและหาคุณภาพของแบบฝึก การอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก เช่นหลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกเสริมทักษะของ ธอร์นไดค์ (Thondike) และสกินเนอร์ (Skinner) และงานวิจัยของเครือวัลย์ ชินโสมี รัตมี ประทุมมา และอังสนา ภาระเวช, เตือนใจ วัฒนะมหาตม์

1.2) ศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สารที่ 1 การอ่าน ช่วงชั้นที่ 3

1.3) กำหนดโครงสร้างและเนื้อหาที่จะนำไปสร้างแบบฝึก โดยมีเนื้อหาดังนี้

- 1.3.1) เรื่องการอ่านวิเคราะห์คำ
- 1.3.2) เรื่องการอ่านวิเคราะห์ประโยค
- 1.3.3) เรื่องการอ่านวิเคราะห์ทัศนะของผู้แต่ง
- 1.3.4) เรื่องการอ่านวิเคราะห์รส

1.4) สร้างแบบฝึก ตามโครงสร้าง วัตถุประสงค์และเนื้อหาที่กำหนดไว้ จำนวน 4 เรื่อง

1.5) นำแบบฝึก เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และเหมาะสม แล้วนำข้อปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่อง

1.6) นำแบบฝึก ที่ปรับปรุงและแก้ไขแล้ว พร้อมทั้งแบบประเมิน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านพิจารณาความสอดคล้องและเหมาะสม พบว่ามีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 - 1.00 ขึ้นไป

1.7) นำแบบฝึก เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดล่าง(บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ดังนี้

1.7.1) ทดลองแบบเดี่ยว กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง(บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 3 คน ประกอบด้วยนักเรียน เก่ง ปานกลางและอ่อนอย่างละ 1 เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการจัดพิมพ์ ภาษา เนื้อหาการวัดและประเมินผล และระยะเวลา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปใช้ในการทดลองแบบกลุ่มเล็กต่อไป

1.7.2) ทดลองแบบกลุ่มเล็ก กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดล่าง(บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 9 คน ประกอบด้วยนักเรียน เก่ง จำนวน 3 คน ปานกลาง จำนวน 3 คนและอ่อน จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปใช้ในการทดลองแบบกลุ่มใหญ่ต่อไป

1.7.3) ทดลองแบบกลุ่มใหญ่ กับนักเรียนโรงเรียนวัดล่าง(บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1จำนวน 25 คน ประกอบด้วยนักเรียน เก่ง จำนวน 7 คน ปานกลาง จำนวน 10 คนและอ่อน จำนวน 7 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม และนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

2) การสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

การสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึก ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1) ศึกษาวิธีการ หลักการและเทคนิคการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

2.2) วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จุดประสงค์การเรียนรู้ / ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และเนื้อหาเกี่ยวกับ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2562 เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหา เพื่อนำมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเนื้อหาที่นำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย การอ่าน= การอ่านบทร้อยกรอง การอ่านบทความ การอ่านเรื่องสั้น

2.3) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2.3.1) ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้

2.3.2) สาระสำคัญ

2.3.3) จุดประสงค์การเรียนรู้

2.3.4) สาระการเรียนรู้

2.3.5) กระบวนการจัดการเรียนรู้

2.3.6) สื่อและแหล่งเรียนรู้

2.3.7) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.4) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารพจน์พิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.5) นำแผนที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรง ถูกต้องและเหมาะสมพบว่ามีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1.00

2.6) ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้พร้อมกับหาค่า IOC.เท่ากับ 0.50 ขึ้นไป

3) การสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้แบบฝึก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก ซึ่งมีการสร้างแบบทดสอบดังนี้

3.1) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบและวิธีการตรวจสอบหาคุณภาพของแบบทดสอบของ บุญชม ศรีสะอาด (2545)

3.2) ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู หนังสือเรียนภาษาไทย สารที่ 1 การอ่าน และคู่มือการวัดผลประเมินผล ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

3.3) วิเคราะห์เนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อนำมาสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.4) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยให้ครอบคลุมเนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จำนวน 30 ข้อ (โดยรวมข้อที่สร้างเพื่อประมาณ 25 % ของข้อสอบที่จะใช้จริงแล้ว)

3.5) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์พิจารณาความถูกต้องและเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขสิ่งที่บกพร่อง

3.6) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of item objective congruence) พบว่ามีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1.00

3.7) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการพิจารณาความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ควรใช้นักเรียนที่อยู่ในระดับสูงกว่ากลุ่มเป้าหมาย 1 ปี จะเหมาะสมกว่า) โรงเรียนบ้านสาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 30 คน

3.8) นำกระดาษคำตอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน และข้อใดตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วมาวิเคราะห์คุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อ โดยหา ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (B) ตามวิธีของเบรนนัน (Brennan) (1646)

3.9) คัดเลือกข้อสอบเฉพาะข้อที่มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.43 - 0.60 และข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.43 - 0.76 จำนวน 30 ข้อ รวมเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับ แล้วนำไปหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับตามวิธีของ โลเวทท์ (Lovett) ค่าความเชื่อมั่นที่ได้คือ มีค่าตั้งแต่ 0.76 ขึ้นไป

3.10) จัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

4) การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจ

การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง(บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชิงเทรา เขต 1 ต่อการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้แบบฝึก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

4.1) วิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนต่อ การพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้แบบฝึก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จากนิยามศัพท์เฉพาะ

4.2) ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของ อุทัยพรรณ สุดใจ (2563), สุลล (2562), และอรรถพร (2564)

4.3) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิเคิร์ท (Likert) จำนวน 15 ข้อ

4.4) การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความพึงพอใจของ (ประนอม ปทุมแสง, 2563) มาประยุกต์ให้สอดคล้องกับประเด็นความพึงพอใจที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ไว้

4.5) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นไปหาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้อง และความเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4.6) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาคัดค้านระหว่างข้อความกับนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency : IOC) พบว่ามีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 0.80

4.7) นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง(บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชิงเทรา เขต 11 จำนวน 25 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่ใช้ในการทดลองแบบกลุ่มใหญ่

4.8) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ทดลองใช้ มาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (r) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation) พบว่ามีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.43 – 0.76 จำนวน 10 ข้อ

4.9) นำแบบสอบถามความพึงพอใจจำนวน 10 ข้อ รวมเป็นแบบสอบถามทั้งฉบับแล้วหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) พบว่ามีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

4.10) จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการ เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยต่อผู้อำนวยการโรงเรียนวัดล่าง(บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชิงเทรา เขต 1

2. ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยชี้แจงหลักการและเหตุผล ให้แก่นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย (กลุ่มเป้าหมาย) รับทราบ

3. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre test) โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึก

4. ทดลองใช้แบบฝึก กับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 25 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ระหว่างวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2566 ถึง 24 กันยายน พ.ศ. 2566

5. หลังสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Post test) โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน และสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน การอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยใช้ค่าที (t- test แบบ Dependent samples)

2. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ การอ่านเชิงวิเคราะห์คำ อ่านเชิงวิเคราะห์ประโยค อ่านเชิงวิเคราะห์บทร้อยกรอง อ่านเชิงวิเคราะห์รส โดยใช้แบบฝึก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง(บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำค่าเฉลี่ยมาเทียบเกณฑ์ ดังนี้

4.51 -5.00	หมายถึงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก
2.51 – 3.50	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์คำการอ่านเชิงวิเคราะห์ประโยคการอ่านเชิงวิเคราะห์บทร้อยกรอง การอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้แบบฝึก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง(บวรวิทยายน 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนเรียน	25	30	15.5	1.52	28.3641*
หลังเรียน	25	30	24.96	1.30	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์คำ การอ่านเชิงวิเคราะห์ประโยค การอ่านเชิงวิเคราะห์พยางค์ การอ่านเชิงวิเคราะห์รสร โดยใช้แบบฝึก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง(บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 24.96$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 15.5$) โดยเฉลี่ยเท่ากับ 9.46 คะแนน

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์คำ

การอ่านเชิงวิเคราะห์ประโยค การอ่านเชิงวิเคราะห์พยางค์ การอ่านเชิงวิเคราะห์รสร โดยใช้แบบฝึก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1	รูปแบบของแบบฝึก สวยงาม น่าสนใจ	4.68	0.56	มากที่สุด	1
2	ขนาดตัวอักษรเหมาะสม อ่านง่าย ชัดเจน	4.60	0.65	มากที่สุด	2
3	ภาพประกอบน่าสนใจ เหมาะสมกับเนื้อหา	4.16	0.94	มาก	3
4	เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก เข้าใจง่าย	3.84	1.07	มาก	4
5	ได้รับความรู้และเพลิดเพลินในการทำกิจกรรมในแบบฝึก	3.56	1.04	มาก	6
6	กิจกรรมมีความหลากหลาย ไม่จำเจ	3.64	0.99	มาก	5
7	แบบฝึก มีการสรุปความรู้ให้ชัดเจน	3.20	0.87	ปานกลาง	8
8	นักเรียนสามารถฝึกฝนด้วยตนเองทั้งในและนอกเวลา	3.52	1.12	มาก	7
9	เมื่อทำกิจกรรมในแบบฝึก แล้วนักเรียนเข้าใจบทเรียน	2.84	0.94	ปานกลาง	9
10	สถานการณ์ต่างๆ ในแบบฝึก เป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน	2.24	0.78	น้อย	10
รวม		3.63	1.15	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ คำ การอ่านเชิงวิเคราะห์ประโยค การอ่านเชิงวิเคราะห์บทหรือกรอน การอ่านเชิงวิเคราะห์รส โดยใช้แบบฝึก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง(บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจสูงสุด คือ รูปแบบของแบบฝึก สวยงาม น่าสนใจ ($\bar{X} = 4.68$) รองลงมา คือ ขนาดตัวอักษรเหมาะสม อ่านง่าย ชัดเจน ($\bar{X} = 4.60$) และภาพประกอบน่าสนใจ เหมาะสมกับเนื้อหา ($\bar{X} = 4.16$) ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด และข้อที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คือ สถานการณ์ต่างๆ ในแบบฝึก เป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน ($\bar{X} = 2.24$) ซึ่งมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง(บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ สอดคล้องสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้เนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมในแบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์นั้นได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและหลายครั้งทำให้เกิดความคุ้นเคยกับรูปแบบ เนื้อหาของแบบฝึก จึงทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้ดี ซึ่งเป็นไปตามกฎแห่งการฝึกหัดของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ที่กล่าวว่าคนที่ผู้เรียนได้ฝึกหัดหรือกระทำซ้ำบ่อยๆ ย่อมทำให้เกิดความสมบูรณ์และถูกต้อง ก่อนการดำเนินการฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์ในแต่ละกิจกรรม ผู้วิจัยได้ชี้แจงจุดประสงค์ให้นักเรียนได้ทราบก่อนทุกครั้ง และทำการฝึกจากง่ายไปหายากใช้ระยะเวลาสั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับ ประโหม กุญสาคร (2565 : 54) กล่าวถึงแบบฝึกที่ดีควรเป็นไปตามหลักจิตวิทยาที่ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลว่าแต่ละคนมีความรู้ความถนัด ความสนใจแตกต่างกัน ฉะนั้นการสร้างแบบฝึกจึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสมกับแต่ละบุคคล ไม่ยากหรือง่ายเกินไป ภาษาและภาพเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานของผู้เรียน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ ละเอียด มีคม (2565) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแบบฝึกการอ่านคำที่มีพยัญชนะต้น ร ล ว และคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านยาง “ คุรุราษฎร์รังสรรค์ ” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ .01 นอกจากนี้ อังสนา ภาระเวช (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการเรียนรู้และแบบฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลอำนาจเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอำนาจเจริญ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยแผนการเรียนรู้และแบบฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแล้ว เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ และมากจำนวน 6 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ สามข้อแรกคือรูปแบบของแบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์สวยาม กะทัดรัด น่าสนใจ และขนาดตัวอักษรเหมาะสม อ่านง่าย ชัดเจน ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือสถานการณ์ต่างๆในแบบฝึกเป็นเรื่องราวใกล้ตัวนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ละเอียด มีคม (2565) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้และแบบฝึกการอ่านคำที่มีพยัญชนะต้น ร ล ว และคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านยาง “ คุรุราษฎร์รังสรรค์ ” พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกการอ่านคำที่มีพยัญชนะต้น ร ล ว และคำควบกล้ำ ร ล ว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยแบบฝึก โดยรวมอยู่ในระดับมาก

จากการวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า แบบฝึก เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์คำ การอ่านเชิงวิเคราะห์ประโยค การอ่านเชิงวิเคราะห์บทหรือย่อกรอง และการอ่านเชิงวิเคราะห์รส กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดล่าง(บวรวิทยายน3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 เป็นสื่อการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์ ควรเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน ไม่ยากหรือง่ายเกินไป โดยเพิ่มรูปภาพที่น่าสนใจมากขึ้น
2. ควรมีการปรับปรุงแบบฝึกให้สัมพันธ์กับทักษะ การฟัง การพูด และการเขียน
3. ควรมีการปรับปรุงให้มีความหลากหลายทั้งรูปภาพ และตัวหนังสือเพื่อผู้เรียนจะได้เกิดความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น
4. เพื่อให้การนำแบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงขึ้นครูควรจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมกลุ่ม หรือการแข่งขัน
5. การใช้แบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์ใช้ในชั่วโมงที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยหรือชั่วโมงสอนซ่อมเสริมได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยสร้างแบบฝึกในรายวิชาอื่นๆ เนื้อหาสาระอื่นทุกระดับชั้น
2. ควรทำการวิจัยสร้างแบบฝึกทักษะการคิดอื่นๆ แก่ผู้เรียน เช่น ทักษะการคิดคล่อง คิดไกล คิดลึกซึ้ง เพื่อนำไปสู่การคิดขั้นสูง เช่น คิดแก้ปัญหา คิดวิจารณ์ญาณ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง คิดแก้ปัญหาในสาระวิทยาศาสตร์ เป็นต้น
3. ควรส่งเสริมให้ครูทุกสาขาวิชาอื่นๆ สร้างแบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544* กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2559*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *นโยบายการพัฒนาการอ่านและการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวัดและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประโรม กุ่ยสาคร. (2565). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์). *ความเป็นชาติโดยแท้จริง*. พระราชนิพนธ์. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2562). *รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- โรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน 3). (2564). *รายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ (NT)*. ฉะเชิงเทรา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1.
- โรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน 3). (2565). *รายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ (NT)*. ฉะเชิงเทรา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1.
- โรงเรียนวัดล่าง (บวรวิทยายน 3). (2566). *รายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ (NT)*. ฉะเชิงเทรา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1.
- Thorndike, E. L. (1913). *Educational psychology: The psychology of learning*. New York, NY: Teachers College, Columbia University.
- Skinner, B. F. (1953). *Science and human behavior*. New York, NY: Macmillan.
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, 140, 1–55.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297–334.

**การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองแขวง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3**
**Internal Quality Assurance Management in Nong Waeng School Cluster,
under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3**

นัชชา อุดระพะยอม¹ และ วิรลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Natcha Outaraphayom¹ and Wiralaphat Wongwatkasem²

Nakhonratchasima College

Corresponding Author E-mail : fernnatcha11030@gmail.com

(Received: 30 December, 2025 ; Edit: 31 December, 2025; accepted: 31 December, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โดยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ,1970:607-610) ประกอบด้วยครูจำนวน 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.875 และมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

- 1.การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
- 2.เปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนหนองแขวงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การบริหารงานประกันคุณภาพภายใน, กลุ่มโรงเรียนหนองแขวง, สถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the internal quality assurance management of the schools group Nongwaeng under Buriram Primary Educational Service Area Office 3; and (2) to compare the internal quality assurance management of the schools group Nongwaeng under Buriram Primary Educational Service Area Office 3; 1 according to teachers assessment, classified by education level and work experience. The research was survey research. The population used in this research were 140 teachers in schools Nongwaeng under Buriram Primary Educational Service Area Office 3;. The sample was obtained via stratified random sampling method. It consisted of 103 teachers. The instrument used for data collection was a 5-point estimation scale questionnaire. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

The results were found that:

1. the internal quality assurance management of the schools group Nongwaeng under Buriram Primary Educational Service Area Office 3;, overall were at high level.
2. comparison of the internal quality assurance management of the schools group Nongwaeng under Buriram Primary Educational Service Area Office 3, classified by education level, and work experience , overall and aspect were not different.

Keywords: Internal quality assurance management, Nong Waeng school cluster, educational institution.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติภาษาเป็นสื่อใช้ติดต่อกันและทำให้วัฒนธรรมอื่นๆเจริญขึ้นแต่ละภาษามีระเบียบในยุคโลกาภิวัตน์ การสื่อสารไร้พรมแดนได้กลายเป็นเรื่องปกติ ส่งผลให้โลกก้าวเข้าสู่ยุคข้อมูลข่าวสาร ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลายมิติ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา และวัฒนธรรม ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้บุคคลจำเป็นต้องเรียนรู้และปรับตัวให้ทันกับกระแสของยุคสมัย การปรับตัวอย่างมีประสิทธิภาพย่อมเกิดจากการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ อันต้องอาศัยระบบการศึกษาและการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทั้งกระบวนการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน

การศึกษาไทยในปัจจุบันเป็นการศึกษาในสังคมแห่งการเรียนรู้ ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างพลังภายในของมนุษย์ตั้งแต่เริ่มต้นชีวิตและต่อเนื่องตลอดช่วงชีวิต การศึกษามีบทบาทสำคัญในการอบรมบ่มนิสัยให้บุคคลสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ดำรงชีวิตและประกอบอาชีพในอนาคต ตลอดจนมีส่วนร่วมสร้างประโยชน์แก่สังคมที่ตนอาศัยอยู่ ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม และความคิด จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาล้วนมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อสร้าง

เยาวชนที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีความสุข และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อันเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างอนาคตชาติอย่างยั่งยืน

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญของการดำเนินชีวิตและการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ ครูในฐานะผู้มีบทบาทสำคัญอันดับแรก จึงต้องทำหน้าที่อบรมสั่งสอนและให้การศึกษาแก่ผู้เรียน เพื่อให้บรรลุผลทั้งด้านจิตใจ ความรู้ ความสามารถ และความประพฤติ ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนเป็นตัวชี้วัดอนาคตของประเทศชาติ หากเยาวชนเติบโตเป็นคนดี มีคุณธรรม และมีความรู้ ก็จะสามารถรักษาและพัฒนาประเทศให้มั่นคงและก้าวหน้าได้ ด้วยเหตุนี้ สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน แผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดเป้าหมายด้านคุณภาพการศึกษาไว้อย่างชัดเจนว่า ทุกสถานศึกษาต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคน และการพัฒนาคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยระบบประกันคุณภาพเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 หมวด 6 มาตรา 47 ได้กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทั้งในระดับขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ขณะเดียวกัน มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ สถานศึกษายังต้องจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา อันเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการประกันคุณภาพภายนอกตามที่กฎหมายกำหนด

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกในการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง พร้อมสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การดำเนินงานดังกล่าวครอบคลุมการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด การประเมินคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ การแก้ไขและปรับปรุงในประเด็นที่ควรพัฒนา และการรายงานผลการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานกำกับดูแลเป็นประจำทุกปี (กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา, 2561)

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในฐานะผู้นำด้านการวางแผนและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ระบบการประกันคุณภาพมีความเข้มแข็งตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา อีกทั้งยังเป็นผู้ขับเคลื่อนหลักที่กระตุ้นให้บุคลากรภายใน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการทำงาน พร้อมให้การสนับสนุน สร้างขวัญและกำลังใจแก่ทุกฝ่าย เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสัมฤทธิ์สูงสุด การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและหลักการพื้นฐานโดยกฎกระทรวงได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1)การวางแผน ผู้บริหารเป็นผู้นำและประสานงานกับครู ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษา พร้อมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 2)การดำเนินการ ปฏิบัติตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่กำหนด 3)การตรวจสอบ ผู้บริหารติดตาม ตรวจสอบ นิเทศ สร้างขวัญกำลังใจแก่ครู ประเมินผลการดำเนินงาน และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อจัดทำรายงานการประเมินตนเอง 4)การปรับปรุงพัฒนา วิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรปรับปรุงจากรายงานการประเมินตนเอง เพื่อนำไปใช้เป็น

แนวทางพัฒนาสถานศึกษาในปีถัดไป บทบาทและกระบวนการเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาไม่เพียงทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการบริหาร แต่ยังเป็นผู้กำหนดทิศทางและสร้างวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

การส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทโดยตรง เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาจำเป็นต้องวางแผนพัฒนามาตรฐานหรือกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน พร้อมทั้งปรับแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน การบริหารจัดการทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนและการจัดการทั่วไป ควรเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายตามแผนที่กำหนด การดำเนินงานต้องควบคู่ไปกับการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลในระหว่างการปฏิบัติ เพื่อนำผลการประเมินมาเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในควรดำเนินไปอย่างเป็นระบบตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดกลไกในการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน โดยมีกระบวนการที่ยืดหยุ่น สามารถปรับให้เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของแต่ละสถานศึกษาในทุกขั้นตอน (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ในฐานะหน่วยงานที่ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด ได้ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สำนักงานได้ดำเนินงานตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยได้ปรับเปลี่ยนมาตรฐานสถานศึกษาเป็น 3 มาตรฐาน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 เป็นต้นมา สถานศึกษาในสังกัดได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา ตามแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 4 ซึ่งโรงเรียนครบรอบการประเมินในปี 2563 โดยสถานศึกษาต้องปรับแก้ไขรายงานการประเมินตนเอง ดำเนินการประเมินตนเอง และส่งรายงานการประเมินตนเองมายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ทุกปีการศึกษา

ผลการดำเนินงานสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ซึ่งมีจุดเน้นหลัก 3 ด้าน ได้แก่ จุดเน้นด้านผู้เรียน จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา และจุดเน้นด้านการบริหารจัดการ อย่างไรก็ตาม พบปัญหาและอุปสรรคบางประการ ดังนี้ 1)นักเรียนยังขาดทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2)ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับ O-NET และ NT ลดลง 3)สถานศึกษาไม่มีระบบข้อมูลสารสนเทศด้านสิทธิและโอกาสทางการศึกษาที่ชัดเจน โดยเฉพาะเด็กด้อยโอกาสที่มีจำนวนมาก 4)ครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดการส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย 5)ผู้บริหารขาดการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง และมีภาระงานมากจนให้ความสำคัญด้านวิชาการน้อย 6)สถานศึกษาบางแห่งยังขาดความตระหนักในการวางแผนพัฒนา และนำแผนไปใช้ในการควบคุม กำกับ ติดตาม รวมถึงการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง 7)การส่งรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาในสังกัดเกิดความล่าช้า(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3, 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และกระตุ้น รวมทั้งจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องพร้อมส่งเสริมให้สถานศึกษามุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพในระดับสากล โดยให้คำปรึกษาและแนะนำสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา ทั้งในด้านคุณภาพผู้เรียน กระบวนการบริหาร และการจัดการศึกษา รวมถึงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อยกระดับสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ทั้งในด้านการวางแผนเตรียมความพร้อม การปฏิบัติงาน การนิเทศ กำกับ ติดตาม และการประเมินผล ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อให้ผลการศึกษาดังกล่าวสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะส่งผลให้การยกระดับคุณภาพผู้เรียนและการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้วิจัย

คือ ครูในกลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 140 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย

คือ ครูในกลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ,1970:607-610)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยจัดเรียงเนื้อหา ข้อคำถามตามแนวคิดทฤษฎี การบริหารงานประกันคุณภาพ ประกอบด้วย 3 ด้านได้แก่

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน
2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ
3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าระดับคะแนน (ศิริพงษ์ เสงี่ยมาน, 2557: 74) ซึ่งมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมาก
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงปานกลาง
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อย
- 1 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้า ตำรา เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 และรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อเป็นแนวทาง

การสร้างแบบสอบถาม

3.2 ศึกษาความหมาย ทฤษฎี หลักการ แนวคิด องค์ประกอบเพื่อทำเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการ (นิยามศัพท์เฉพาะ) และนำนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

3.3 สร้างเครื่องมือในการศึกษาตามกรอบแนวคิด โดยแบ่งเป็นองค์ประกอบของการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

- 3.3.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน
- 3.3.2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ
- 3.3.3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.4 นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งเป็นความสอดคล้อง ระหว่างเนื้อหาที่ต้องการจะวัดกับเนื้อหาที่ปรากฏในเครื่องมือ โดยกำหนดคะแนนไว้ดังนี้

- + 1 เมื่อเห็นว่า ตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้

- 1 เมื่อแน่ใจว่า ไม่ตรงกับข้อบ่งชี้เนื้อหาตามที่ระบุไว้

แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาในข้อ คำถามกับ วัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ ถ้า $IOC > 0.5$ แสดงว่า ข้อคำถามนั้นใช้ได้ ถ้า $IOC < 0.5$ แสดงว่า ข้อคำถามนั้นไม่สมควรปรับปรุงหรือตัดทิ้ง (สุรศักดิ์ อมรัตน์ศักดิ์, 2557: 328-331) ซึ่งผลปรากฏว่า ข้อคำถาม จำนวน 55 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาในข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งถือว่า ข้อคำถามนั้นใช้ได้

3.6 นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแบบสอบถาม

3.7 หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุง แก้ไขแล้วตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญและความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนสำโรงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 30 คน

3.8 นำข้อมูลที่ได้จากการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้มาวิเคราะห์หาความ เชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ (Cronbach) ซึ่งแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ทั้งฉบับ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.875

3.9 นำแบบสอบถามไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริง เพื่อนำเครื่องมือไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการจัดส่งและตอบรับทางไปรษณีย์ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 ขออนุญาตนำส่งจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ถึงผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขออนุญาต และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้โปรแกรม Google Form

4.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามได้ 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.4 นำคะแนนที่ได้จัดพิมพ์ลงเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ระดับการศึกษาประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดสถานศึกษาโดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ

5.2 เคราะห์ข้อมูลการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการแปลผลช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 121)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยจำแนกตาม ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยการหาค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

1. ผลวิเคราะห์การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับ การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวม

การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านคุณภาพผู้เรียน	4.48	0.70	มาก	1
2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	4.46	0.69	มาก	2
3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.52	0.65	มากที่สุด	3
รวม	4.49	0.70	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.65) รองลงมา คือ ด้านคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.69) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.69)

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา

ตาราง 2 เปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	ประสบการณ์การทำงาน				t	p
	น้อยกว่า 5 ปี		5 ปีขึ้นไป			
	(n = 46)		(n = 57)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านคุณภาพผู้เรียน	4.49	0.70	4.47	0.72	0.450	.653
2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	4.47	0.70	4.45	0.71	0.453	.650
3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.52	0.69	4.53	0.67	0.234	.815
รวม	4.49	0.69	4.48	0.70	0.389	.691

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่าโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3 เปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	ระดับการศึกษา				t	p
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	(n = 78)		(n = 25)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านคุณภาพผู้เรียน	4.48	0.72	4.47	0.68	0.199	.842
2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	4.45	0.71	4.49	0.67	0.607	.544
3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.52	0.68	4.54	0.66	0.414	.680
รวม	4.48	0.70	4.50	0.68	0.696	.487

จากตารางที่ 3 พบว่า เปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบ และให้ความสำคัญกับกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาภรณ์ สังฆมณี จิราภรณ์ ผันสว่าง และพระครูวิจิตรปัญญาภรณ์ (2565) ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ อูธร แก้วสม (2566) ได้ศึกษาการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า การบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลเปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตาม ประสบการณ์ในปฏิบัติงาน เมื่อเปรียบเทียบพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันสะท้อนให้เห็นว่าประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาอาจไม่ได้เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อระดับการบริหารงานด้านประกันคุณภาพ แต่การดำเนินงานอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น เช่น การมีระบบและกระบวนการบริหารที่ชัดเจน การสนับสนุนจากผู้บริหาร และการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมวิกา ม่านทอง (2565) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่าเมื่อเปรียบเทียบตามประสบการณ์ในการบริหารไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ พรหมินทร์ ศรีหมื่นไวย (2567) ศึกษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้าน เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ไม่แตกต่างกัน

3. ผลเปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองแขวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา เมื่อเปรียบเทียบพบว่าโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนในทุกระดับมีแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพที่คล้ายคลึงกัน สะท้อนถึงการดำเนินงานที่มีความเป็นระบบภายใต้แนวทางและนโยบายเดียวกันจากต้นสังกัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรหมินทร์ ศรีหมื่นไวย (2567) ศึกษาการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง และเมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน แสดงว่าโรงเรียนทุกระดับดำเนินงานตามแนวนโยบายเดียวกันอย่างสอดคล้อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ที่มุ่งคุณภาพของผู้เรียน และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการแต่งตั้ง คณะกรรมการผู้รับผิดชอบประจำชั้น ประจำวิชา ในการดำเนินงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทาง วิชาการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามสถานศึกษากำหนด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริม สนับสนุน ประชุม ปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางและดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุในการดำเนินการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ของผู้เรียน เพื่อการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งหากผลการดำเนินงานยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายก็ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงาน ใหม่ ให้เหมาะสมในการวางแผนระยะต่อไป แต่ถ้าผลการประเมินพบว่างานสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว ในการวางแผนครั้งต่อไปจะได้ปรับเปลี่ยนเป้าหมายให้สูงขึ้นเพื่อให้เกิดการพัฒนา

2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา คือ สถานศึกษามีห้องเรียนห้องปฏิบัติการ อาคารเรียน มั่นคง สะอาดและปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพออยู่ในสภาพใช้การได้ดี สภาพแวดล้อมร่มรื่น และมีแหล่งเรียนรู้ สำหรับผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาขาดความพร้อมของห้องสมุดที่ให้บริการสื่อและเทคโนโลยี สารสนเทศที่เอื้อให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองหรือเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการควร ส่งเสริม สนับสนุน ประชุม ปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดการพัฒนา

3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีบริการแหล่งเรียนรู้ทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมี ส่วน ร่วม

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุน ประชุม ปรึกษาหารือร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อหา แนวทางและดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุในการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้มีบริการแหล่งเรียนรู้ทุกรูปแบบ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษากลยุทธ์กระบวนการบริหารและการจัดการ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา

2. ควรมีการศึกษาแนวทางการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารการจัดการเรียนรู้สำหรับ สถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา. (2561). *กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พรหมินทร์ ศรีหมื่นไวย. (2567). *การบริหารงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยนครราชสีมา.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (2562). *ราชกิจจานุเบกษา*.
- ศิริพงษ์ เสาภายน. (2557). *การวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาภรณ์ สังฆมณี และคณะ. (2565). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 6(2), 492–506.
- สุรศักดิ์ อมรัตน์ศักดิ์. (2557). *ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. (2563). *รายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. บุรีรัมย์: ผู้แต่ง.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297–334.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.

การพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง อาหารและสารอาหาร โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการ
เรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงาน

คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

The Development of Learning on Food and Nutrients Using a Programmed
Lesson Learning Area of Science for Grade 4 Student Thongprasartwet
School Office of the Private Education Commission

กฤติเดช หนูเผือก¹ และสำราญ บุญเจริญ²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Kritthidez Nuphueak¹ and Samran Booncharoen²

Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail: nkritthidez@gmail.com

(Received: 4 May, 2025 ; Edit: 27 December, 2025; accepted: 27 December, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องอาหารและสารอาหาร ให้มีประสิทธิภาพ 80/80 ศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผล เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนและศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการพัฒนาการเรียนรู้ เรื่องอาหารและสารอาหาร โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน ทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน ทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 28 คน ได้โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อาหารและสารอาหาร แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ และแบบสอบถามความพึงพอใจที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ความเที่ยงตรง ความยาก อำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบที (t – test แบบ Dependent samples)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาหารและสารอาหาร โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนต่อการพัฒนาการเรียนรู้ เรื่องอาหารและสารอาหาร โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : ความพึงพอใจของนักเรียน, บทเรียนสำเร็จรูป, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

This research aimed to develop an effective ready-to-use lesson on food and nutrients (80/80 effectiveness), study the effectiveness index, compare pre-test and post-test learning achievement, and examine student satisfaction with the improved learning in food and nutrients using the ready-to-use lesson in the science subject area for fourth-grade students at Thong Prasat Wet School, Office of the Private Education Commission. The target group for this research consisted of 28 fourth-grade students from Thong Prasat Wet School, Office of the Private Education Commission, during the first semester of the 2024 academic year, selected using purposive sampling. The research instruments included a ready-to-use lesson on food and nutrients, a lesson plan, an achievement test, and a satisfaction questionnaire. The statistical methods used for data analysis included validity, difficulty, discrimination power, reliability, percentage, mean, standard deviation, and the t-test (dependent samples t-test).

The research results showed that:

1. Post-test learning achievement in the subject of food and nutrients using the ready-to-use lesson in the science subject area for fourth-grade students at Thong Prasat Wet School, Office of the Private Education Commission, was higher than pre-test learning achievement.
2. The overall satisfaction level of fourth-grade students at Thongprasatwet School, Office of the Private Education Commission, regarding the development of learning about food and nutrients using ready-made lesson plans in the science learning area was statistically significant at the .01 level.

Keywords : Student satisfaction, completed lesson plans, academic achievement.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในโลกยุคปัจจุบัน วิทยาศาสตร์ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ทั้งในด้านการอุปโภคและบริโภค ความรู้ทางวิทยาศาสตร์จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยพัฒนาวิถีคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ และสร้างมนุษย์ให้มีความสามารถในการปรับตัวกับโลกยุคใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทของ "สังคมฐานความรู้" (Knowledge Based Society) ที่ประชาชนต้องมีความรู้ความเข้าใจในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรอบด้าน (Scientific Literacy)

นอกจากการพัฒนาคุณภาพชีวิตแล้ว วิทยาศาสตร์ยังช่วยให้มนุษย์เข้าใจและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุล ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ทั้งนี้ เด็กในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีทักษะมากกว่าเพียงแค่ความรู้หรือ

ความฉลาด แต่ยังต้องมีจินตนาการ ความคิดริเริ่ม ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบในตนเอง การศึกษาสมัยใหม่จึงปรับเปลี่ยนมุมมองจากการมองเด็กเป็น “ผ้าขาว” ไปสู่การมองว่าเด็กเป็น “หน่ออ่อน” หรือ “เมล็ดพันธุ์” ที่พร้อมเติบโตตามศักยภาพของตนเอง

เพื่อให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว “บทเรียนสำเร็จรูป” จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ บทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละบุคคล ตอบสนองความแตกต่างระหว่างผู้เรียนอย่างเหมาะสม ผู้เรียนที่มีความสามารถสามารถเรียนได้เร็วขึ้น ขณะที่ผู้เรียนที่ต้องการเวลาสามารถเรียนตามจังหวะของตนเองได้โดยไม่รู้สึกกดดัน บทเรียนสำเร็จรูปยังมีระบบการประเมินผลและข้อมูลย้อนกลับทันที ซึ่งช่วยเสริมแรงจิตใจ ทำให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเอง และเกิดความพยายามในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

งานวิจัยหลายชิ้นสนับสนุนว่า การเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปมีประสิทธิภาพเทียบเท่าหรือดีกว่าการสอนแบบปกติ จึงเป็นสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในวิชาวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะในหัวข้อ “อาหารและสารอาหาร” ซึ่งเป็นเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันของนักเรียนโดยตรง

การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญมีหลายวิธีบทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อชนิดหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งนี้ในการสร้างบทเรียนและใช้บทเรียนสำเร็จรูปต้องคำนึงถึงกิจกรรมของนักเรียนมากกว่ากิจกรรมของครู เนื่องจากสภาพปัญหาที่ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้นขาดอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัยไม่เป็นที่น่าสนใจไม่มีนวัตกรรมใหม่ๆจึงทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเพราะครูสอนตามตำรายึดครูผู้สอนเป็นสำคัญจึงทำให้มีความต้องการที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการสอนโดยยึดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ทำด้วยตนเองโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปและเพื่อพัฒนาวิธีการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (โรงเรียน ทองประสาทเวทย์)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง อาหารและสารอาหาร โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน ทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเพื่อเป็นข้อสารสนเทศในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและส่งเสริมความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เรื่อง อาหารและสารอาหาร โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน ทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อาหารและสารอาหาร กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน ทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน ทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 คนโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อาหารและสารอาหาร กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน ทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

2. แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อาหารและสารอาหาร กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน ทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 6 แผน รวมเวลา 12 ชั่วโมง ประกอบด้วย อาหารและสารอาหาร การตรวจสอบอาหาร ความต้องการของพลังงาน การกินอาหารให้ถูกสัดส่วน สารปรุงรสอาหาร และสารแต่งสีอาหาร

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาหารและสารอาหาร กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน ทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง อาหารและสารอาหาร โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างและหาคุณภาพของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อาหารและสารอาหาร กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป ตามแนวคิดของ (อัชรีย์ วินิจฉัยกุล, 2559 : 11-20)

1.2 ศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2562 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระที่ 5 อาหารและสารอาหาร ช่วงชั้นที่ 2

1.3 กำหนดโครงสร้างและเนื้อหาที่จะนำไปสร้างบทเรียนสำเร็จรูป โดยมีเนื้อหาดังนี้

- 1.3.1 เรื่อง อาหารและสารอาหาร
- 1.3.2 เรื่อง การตรวจสอบอาหาร
- 1.3.3 เรื่อง ความต้องการของพลังงาน
- 1.3.4 เรื่อง การกินอาหารให้ถูกสัดส่วน
- 1.3.5 เรื่อง สารปรุงรสอาหาร
- 1.3.6 เรื่อง สารแต่งสีอาหาร

1.4 สร้างบทเรียนสำเร็จรูป ตามโครงสร้าง วัตถุประสงค์และเนื้อหาที่กำหนดไว้

จำนวน 6 เรื่อง

1.5 นำบทเรียนสำเร็จรูป เสนออาจารย์ที่ปรึกษาคั่นคว่ำอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และเหมาะสม แล้วนำข้อปรับปรุงมาแก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่อง

1.6 นำบทเรียนสำเร็จรูป ที่ปรับปรุงและแก้ไขแล้ว พร้อมทั้งแบบประเมิน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องและเหมาะสม ซึ่งพบว่ามีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

1.7 นำบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อาหารและสารอาหาร กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ดังนี้

1.7.1 ทดลองแบบเดี่ยว กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 3 คน ประกอบด้วยนักเรียน เก่ง ปานกลางและอ่อน อย่างละ 1 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการจัดพิมพ์ ภาษา เนื้อหา การวัดและประเมินผล และระยะเวลา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปใช้ในการทดลองแบบกลุ่มเล็กต่อไป ซึ่งพบว่าประสิทธิภาพการทดลองกลุ่มเดี่ยว มีค่าเท่ากับ 73.89 / 90.00

1.7.2 ทดลองแบบกลุ่มเล็ก กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 9 คน ประกอบด้วยนักเรียน เก่ง จำนวน 3 คน ปานกลาง จำนวน 3 คนและอ่อน จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย ต่อไป ซึ่งพบว่าประสิทธิภาพการทดลองกลุ่มเล็ก มีค่าเท่ากับ 73.89/86.30

1.7.3 ทดลองแบบกลุ่มใหญ่ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 30 คน ประกอบด้วยนักเรียน เก่ง จำนวน 14 คน ปานกลาง จำนวน 8 คนและอ่อน จำนวน 8 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย ต่อไป ซึ่งพบว่าประสิทธิภาพของการทดลองกลุ่มใหญ่ มีค่าเท่ากับ 75.90/80.11

2. การสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

การสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาวิธีการ หลักการและเทคนิคการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และเนื้อหาเกี่ยวกับ เรื่อง อาหารและสารอาหาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหา เพื่อนำมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเนื้อหาที่นำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย อาหารและสารอาหาร การตรวจสอบอาหาร ความต้องการของพลังงาน การกินอาหารให้ถูกสัดส่วน สารปรุงรสอาหาร สารแต่งสีอาหาร

2.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง อาหารและสารอาหาร กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ ดังนี้

2.3.1 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้

2.3.2 สาระสำคัญ

2.3.3 จุดประสงค์การเรียนรู้

2.3.4 สาระการเรียนรู้

2.3.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้

2.3.6 สื่อและแหล่งเรียนรู้

2.3.7 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ตามแบบประเมินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งพบว่ามีค่าสอดคล้องระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

2.6 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้พร้อมกับบทเรียนสำเร็จรูป

3. การสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาหารและสารอาหาร โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก ซึ่งมีการสร้างแบบทดสอบ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบและวิธีการตรวจสอบหาคุณภาพของแบบทดสอบของ บุญชม ศรีสะอาด (2560 : 53-66)

3.2 ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู หนังสือวิทยาศาสตร์ สาระที่ 1 หน่วยที่ 3 และคู่มือการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2562

3.3 วิเคราะห์เนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อนำมาสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาหารและสารอาหาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยให้ครอบคลุมเนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จำนวน 30 ข้อ

3.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้อง และเหมาะสม และนำมาปรับปรุง แก้ไขสิ่งที่ยังบกพร่อง

3.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อนำผลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of item objective congruence) พบว่ามีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

3.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการพิจารณาความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ แล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 30 คน

3.8 นำกระดาษคำตอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน และข้อใดตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วมาวิเคราะห์คุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อ โดยหาค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (B) ตามวิธีของเบรนนัน (Brennan)

3.9 คัดเลือกข้อสอบจำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าความยาก (p) ระหว่าง 0.43 - 0.69 และมีค่าอำนาจจำแนก (B) ระหว่าง 0.45 - 0.88 รวมเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับ แล้วนำไปหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ตามวิธีของ โลเวทท์ (Lovett) ซึ่งพบว่ามีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

3.10 จัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

4. การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจ

การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน การพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง อาหารและสารอาหาร โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนต่อ การพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง อาหารและสารอาหาร โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ จากนิยามศัพท์เฉพาะ

4.2 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของ ลิเคิร์ต (Likert)

4.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 10 ข้อ ซึ่งการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความพึงพอใจของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 70-72)

4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นไปหาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้อง และความเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency : IOC) ซึ่งพบว่ามีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

4.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 30 คน

4.7 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ทดลองใช้ มาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (r) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation) พบว่ามีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.43 ถึง 0.76 จำนวน 10 ข้อ

4.8 นำแบบสอบถามความพึงพอใจจำนวน 10 ข้อ รวมเป็นแบบสอบถามทั้งฉบับแล้วหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งพบว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89

4.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยต่อผู้อำนวยการโรงเรียน ทองประสาทเวทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี

2. ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยชี้แจงหลักการและเหตุผล ให้นักเรียน กลุ่มเป้าหมายรับทราบ

3. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre test) โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

4. ทดลองใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ระหว่างวันที่ 10 สิงหาคม 2567 ถึง 28 กันยายน พ.ศ. 2567

5. หลังสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Post test) โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน และสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อาหารและสารอาหาร ตามเกณฑ์ 80/80 โดยวิเคราะห์ตามสูตรการหาค่า E_1 / E_2

2. วิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง อาหารและสารอาหาร (E.I : The effectiveness index) โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน วิเคราะห์จากคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน เมื่อเทียบกับคะแนนเต็ม ตามวิธีของ กูดแมนและชไนเดอร์ (Goodman & Schnider)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เรื่อง อาหารและสารอาหาร โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยใช้ค่า t (t- test แบบ Dependent samples)

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ต่อการพัฒนาการเรียนรู้เรื่อง อาหารและสารอาหาร โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำค่าเฉลี่ยมาเทียบเกณฑ์ ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาหารและสารอาหาร โดยใช้บทเรียน สำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน ทองประสาทเวทย์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุทัยธานีแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาหารและสารอาหาร โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	T
ก่อนเรียน	28	30	15.36	1.471	253	2409	22.4044**
หลังเรียน	28	30	24.39	1.227			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (df = 27 ค่า t วิกฤต มีค่าเท่ากับ 2.4727)

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาหารและสารอาหาร โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน ($\bar{X} = 24.39$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 15.36$) โดยเฉลี่ยเท่ากับ 9.03 คะแนน

2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนต่อการพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง อาหารและสารอาหาร โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนต่อการพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง อาหารและสารอาหาร โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

ข้อที่	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	รูปแบบของบทเรียนสำเร็จรูป สวยงาม น่าสนใจ	4.57	0.69	มากที่สุด
2	ขนาดตัวอักษรเหมาะสม อ่านง่าย ชัดเจน	4.36	0.83	มาก
3	ภาพประกอบน่าสนใจ เหมาะสมกับเนื้อหา	4.11	0.96	มาก
4	เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก เข้าใจง่าย	3.82	1.06	มาก
5	ได้รับความรู้และเพลิดเพลินในการทำกิจกรรมในบทเรียนสำเร็จรูป	3.57	1.07	มาก
6	กิจกรรมมีความหลากหลาย ไม่จำเจ	3.25	1.00	ปานกลาง
7	บทเรียนสำเร็จรูป มีการสรุปความรู้ให้ชัดเจน	3.39	0.88	ปานกลาง
8	นักเรียนสามารถฝึกฝนด้วยตนเองทั้งในและนอกเวลา	3.64	1.13	มาก
9	เมื่อทำกิจกรรมในบทเรียนสำเร็จรูป แล้วนักเรียนเข้าใจบทเรียน	3.46	1.00	ปานกลาง
10	สถานการณ์ต่างๆ ในบทเรียนสำเร็จรูป เป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน	3.75	1.04	มาก
รวม		3.79	1.04	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทองประสาทเวทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนต่อการพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง อาหารและสารอาหาร โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$)

เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่ นักเรียนมีความพึงพอใจสูงที่สุด คือ เมื่อทำกิจกรรมในบทเรียนสำเร็จรูป แล้วนักเรียนเข้าใจบทเรียน ($\bar{X} = 4.57$) รองลงมา คือ นักเรียนสามารถฝึกฝนด้วยตนเองทั้งในและนอกเวลา ($\bar{X} = 4.36$) และเรียงลำดับเนื้อหา จากง่ายไปหายาก เข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.11$) ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด และข้อที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คือ กิจกรรมมีความหลากหลาย ไม่จำเจ ($\bar{X} = 3.25$) ซึ่งมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าบทเรียนสำเร็จรูปส่งผลให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง อธิบายได้จากลักษณะของบทเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการเสริมแรงทันที และจัดเนื้อหาอย่างมีลำดับ พร้อมทั้งใช้แนวคิดของสกินเนอร์และธอร์นไค์มาประยุกต์ใช้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาได้ตามศักยภาพส่วนบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา จันทรแดง (2559) และ Slavin (1995) ที่พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อหรือบทเรียนที่ออกแบบอย่างเป็นระบบสามารถช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ

2. ความพึงพอใจของนักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนสำเร็จรูปในระดับ “มาก” โดยเฉพาะด้านความสวยงามของบทเรียน ความสามารถในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งในและนอกเวลา ขณะที่ความพึงพอใจด้านความหลากหลายของกิจกรรมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” สะท้อนว่าการออกแบบบทเรียนประสบความสำเร็จในแง่ความน่าสนใจและการใช้งานจริง โดยสอดคล้องกับงานวิจัยที่กล่าวว่าความพึงพอใจของผู้เรียนมีผลต่อแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชนาฏ วรยศศรี (2558) และ Johnson และ Johnson (2009) ที่ชี้ให้เห็นว่าความพึงพอใจของผู้เรียนต่อสื่อและกระบวนการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจ ความตั้งใจเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการนำบทเรียนสำเร็จรูปไปใช้ ครูผู้สอนควรคำนึงถึงข้อที่เป็นปัญหาและข้อจำกัดของบทเรียนด้วย เนื่องจากการใช้บทเรียนสำเร็จรูปในชั้นเรียน จะมีลักษณะเป็นผู้ช่วยครู มากกว่าจะใช้แทนครู ครูจึงจำเป็นที่จะต้องคอยดูแลตลอดเวลา รวมทั้งต้องปลูกฝังคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตให้นักเรียนเกิดความตระหนักเป็นอย่างมาก เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยบรรลุดุติประสงค์ในการเรียนบทเรียนสำเร็จรูป ถ้านักเรียนไม่ปฏิบัติตามวิธีการเรียนที่ถูกต้องกล่าวคือ ไม่ใช้ความคิดในการตอบแต่ใช้วิธีดูเฉลยนำมาตอบ นอกจากจะไม่ได้ผลแล้ว ยังปลูกฝังวิธีการโกงอีกด้วย ดังนั้นครูจึงต้องชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจให้ถูกต้องเกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปอย่างถูกต้อง ถ้านักเรียนไม่ปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกาที่ครูตั้งไว้ นักเรียนก็จะไม่ได้รับประโยชน์ใดๆเลยในการเรียนบทเรียนสำเร็จรูป

1.2 ควรใช้บทเรียนสำเร็จรูปพร้อมกับสื่อและเทคนิควิธีการสอนแบบอื่นๆ เช่น กิจกรรมกลุ่ม โครงงาน เพราะการใช้บทเรียนสำเร็จรูปเพียงอย่างเดียวตลอดเวลา จะทำให้นักเรียนขาดการติดต่อซึ่งกันและกัน ไม่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น

1.3 ควรมีการเผยแพร่ และจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป และนวัตกรรมอื่นๆ แก่ครูผู้สอน

1.4 ผู้บริหาร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ เรื่องการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปอย่างถูกต้อง และสนับสนุนงบประมาณ ในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป เพราะการสร้างบทเรียนที่มีภาพประกอบเป็นภาพที่สวยงาม ต้องใช้ต้นทุนสูง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสร้างและพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้สื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาในเรื่องอื่นๆ และในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆด้วย

2.2 ควรเปรียบเทียบวิธีการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับวิธีการสอนแบบต่างๆ เช่น การสอนแบบสืบเสาะ การสอนแบบบรรยาย และการสอนแบบโครงงาน เพื่อศึกษาว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจ ตลอดจนความคงทนในการเรียนรู้เป็นอย่างไร

2.3 ครูผู้สอนควรให้ความสนใจในการสร้าง หรือนำบทเรียนสำเร็จรูปไปใช้ เพราะเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สามารถช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ได้

2.4 นักศึกษาที่จะทำวิจัยเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป ควรทดลองทำวิจัย

2.5 ศึกษาผลการทดลองนำบทเรียนสำเร็จรูปประเภทเล่ม หนังสือไปสร้างเป็นบทเรียนคอมพิวเตอร์

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2562*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.

นุชนาฏ วรยศศรี. (2558). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา* (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยของรัฐ.

สุกัญญา จันทรแดง. (2559). *ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยของรัฐ.

อัคริย์ วินิจฉัยกุล. (2559). *การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2009). *An educational psychology success story: Social interdependence theory and cooperative learning*. *Educational Researcher*, 38(5), 365–379.

Slavin, R. E. (1995). *Cooperative learning: Theory, research, and practice* (2nd ed.). Allyn & Bacon.

Skinner, B. F. (1958). *Teaching machines*. *Science*, 128(3330), 969–977.

Thorndike, E. L. (1913). *Educational psychology: The psychology of learning*. Teachers College, Columbia University.

Likert, R. (1932). *A technique for the measurement of attitudes*. *Archives of Psychology*, 22(140), 1–55.

การจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิตโดยใช้แบบฝึกทักษะอ่านเพิ่มเติม
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนสว่างเชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1

Lesson Plan on Life Safety Using Supplementary Reading Exercises
Health and Physical Education Subject Group for Grade 6 Students
Sawang Chiang Wang School, Yasothon Educational Service Area 1

ธีระ มหาหงส์¹ และจันทร์ ดิยะวงศ์²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Teera Mahahong¹ and Jun Tiyaong²

Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail: kobour.nmc@gmail.com

(Received: 25 May, 2025 ; Edit: 27 December, 2025; accepted: 27 December, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน หลังจากการเรียนโดยใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิตโดยใช้แบบฝึกทักษะอ่านเพิ่มเติมกลุ่ม สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชียงใหม่ สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยพัฒนาการ จัดการเรียนรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิตโดยใช้แบบฝึกทักษะอ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพล ศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 กลุ่ม ตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 จำนวน 15 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการ เรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถาม ความพึง สติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนกค่าความเชื่อมั่นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาย โสธร เขต 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโยธธ เขต 1ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้, แบบฝึกทักษะ, ความปลอดภัย

Abstract

This research aimed to 1) compare pre-test and post-test scores after instruction using a learning management development approach on the topic of Life Safety, utilizing supplementary reading exercises in the Health and Physical Education subject area, for sixth-grade students at Sawang Chiang Wang School, Yasothon Educational Service Area 1, and 2) study student satisfaction with the learning management development approach on the topic of Life Safety, utilizing supplementary reading exercises in the Health and Physical Education subject area, for sixth-grade students at Sawang Chiang Wang School, Yasothon Educational Service Area 1. The sample consisted of 15 sixth-grade students from Sawang Chiang Wang School, Yasothon Educational Service Area 1, selected using purposive sampling. The research instruments included supplementary reading materials in the Health and Physical Education subject area, lesson plans, an achievement test, and a satisfaction questionnaire. The statistical methods used for data analysis included difficulty index, discrimination index, reliability coefficient, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings showed that:

1. Learning achievement in the topic of Life Safety, using supplementary reading materials... 1. The scores of sixth-grade students at Sawang Chiang Wang School, Yasothon Educational Service Area 1, on the topic of Health and Physical Education after the intervention were significantly higher than their pre-intervention scores at the .01 statistical significance level.
2. The overall satisfaction level of sixth-grade students at Sawang Chiang Wang School, Yasothon Educational Service Area 1, with the development of learning about life safety using supplementary reading materials in the Health and Physical Education subject area was high.

Keywords: Learning management, skill exercises, safety

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพการณ์และสภาพแวดล้อมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร ซึ่ง

วารสารสหวิทยาการศึกษาศึกษาและพัฒนาสังคมปีที่ 1 ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน -ธันวาคม 2568

ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในภาพรวมและก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมในหลายมิติ การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องดำเนินไปให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยอาศัยการจัดการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณภาพ และสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม การพัฒนาการศึกษาจึงต้องดำเนินอย่างครบวงจร ทั้งด้านหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ผู้สอน สื่อการเรียนรู้ และผู้เรียน ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการโดยกรมวิชาการได้ติดตามและวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง พบว่าหลักสูตรที่ใช้ติดต่อกันเป็นระยะเวลานานกว่าสิบปีมีข้อจำกัดหลายประการ จึงควรนำมาพิจารณาเพื่อปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคม (กรมวิชาการ, 2559)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความหลากหลายของผู้เรียนและความก้าวหน้าทางวิชาการ โดยการศึกษาในระบบครอบคลุมการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ต่อมา กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงหลักสูตรและประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยกำหนดโครงสร้างหลักสูตรออกเป็น 4 ช่วงชั้น และ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องมีแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด (กรมวิชาการ, 2545; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2562)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นหนึ่งใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเกี่ยวกับสุขภาพในทุกมิติ ได้แก่ สุขภาวะทางกาย จิต สังคม และอารมณ์ โดยเน้นการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ การมีวิถีชีวิตที่ดี การหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง และการดำรงชีวิตอย่างสมดุล เมื่อสิ้นสุดช่วงชั้นที่ 2 ผู้เรียนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานของร่างกาย การเปลี่ยนแปลงตามวัย การดูแลสุขภาพ การจัดการอารมณ์ ความเครียด ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย กีฬา และการเคลื่อนไหวอย่างปลอดภัย มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม อันจะนำไปสู่การพัฒนางานของความเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์ (Holistic Development) ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (กรมวิชาการ, 2544)

อย่างไรก็ตาม จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา โดยเฉพาะหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต พบว่ายังประสบปัญหาหลายประการ ได้แก่ เนื้อหามีความซับซ้อนและปริมาณมากเกินไป ระยะเวลาเรียน สื่อและนวัตกรรมที่ใช้ไม่เหมาะสม ครูผู้สอนขาดเทคนิคการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย รวมถึงภาระงานอื่นที่ส่งผลให้ไม่สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายและไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทั้งนี้ ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษามีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งเป็นสื่อที่ช่วยเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งในและนอกเวลาเรียน ส่งเสริมการอ่าน การแสวงหาความรู้ และสามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อย่างเหมาะสม อันสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสื่อสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้และสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร (จินตนา ไบกาขุย์, 2559)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนหลังจากการเรียนรู้โดยใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิตโดยใช้แบบฝึกทักษะอ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิตโดยใช้แบบฝึกทักษะอ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 15 คน
2. กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 15 คนได้โดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1. พัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิตโดยใช้แบบฝึกทักษะอ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 เขต 2 จำนวน 4 เล่ม
 - 1.1 เล่มที่ 1 เรื่อง อุบัติเหตุและการป้องกัน
 - 1.2 เล่มที่ 2 เรื่อง การปฐมพยาบาล
 - 1.3 เล่มที่ 3 เรื่อง ความปลอดภัยอยู่ที่บ้านและอยู่โรงเรียน
 - 1.4 เล่มที่ 4 เรื่อง ยาและสารเสพติด
2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิตโดยใช้แบบฝึกทักษะอ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 จำนวน 10 แผน รวมเวลา 10 ชั่วโมง ประกอบด้วย อุบัติเหตุและการป้องกัน จำนวน 2 แผน การปฐมพยาบาล จำนวน 2 แผน ความปลอดภัยขณะอยู่ที่บ้านและอยู่โรงเรียน จำนวน 3 แผน ยาและสารเสพติด จำนวน 3 แผน
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิตโดยใช้แบบฝึกทักษะอ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างและหาคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ตามแนวคิด

ของถวัลย์ มาศจรัส (2561 : 67) และ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2560 : 12- 21)

1.2 ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สาระที่ 5 ช่วงชั้นที่ 2

1.3 กำหนดโครงสร้างและเนื้อหาที่จะนำไปสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

โดยมีเนื้อหา ดังนี้

1.3.1 เรื่อง อุบัติเหตุและการป้องกัน

1.3.2 เรื่อง การปฐมพยาบาล

1.3.3 เรื่อง ความปลอดภัยอยู่ที่บ้านและอยู่โรงเรียน

1.3.4 เรื่อง ยาและสารเสพติด

1.4 สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ตามโครงสร้างวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่กำหนดไว้ จำนวน 4 เล่ม

1.5 นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ

ความถูกต้องและเหมาะสมและนำข้อปรับปรุงมาแก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่อง

1.6 นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ปรับปรุงและแก้ไขแล้วพร้อมทั้งแบบประเมินที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องและเหมาะสมซึ่งพบว่า

มีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 ถึง 1.00

1.7 นำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยโสธร เขต 1 ดังนี้

1.7.1 ทดลองแบบเดียวกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 จำนวน 3 คน ประกอบด้วยนักเรียน เก่ง ปานกลางและอ่อน อย่างละ 1 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการจัดพิมพ์ ภาษา เนื้อหา

การวัดและประเมินผลและระยะเวลา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปใช้ในการทดลอง

แบบกลุ่มเล็กต่อไปซึ่งประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมแบบเดิมมีค่าเท่ากับ 78.83/80.00

วารสารสหวิทยาการศึกษาและพัฒนาสังคมปีที่ 1 ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน –ธันวาคม 2568

1.7.2 ทดลองแบบกลุ่มเล็กกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนบ้านน้อยใต้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 จำนวน 9 คน ประกอบด้วยนักเรียน เก่ง จำนวน 3 คน ปานกลาง จำนวน 3 คนและอ่อน จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

ซึ่งประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมแบบกลุ่มเล็กมีค่าเท่ากับ 77.29/80.28

2. การสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้

สุขศึกษาและพลศึกษา จุดประสงค์การเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาเกี่ยวกับ

เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาเพื่อนำมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งเนื้อหาที่นำมาสร้างแผน

การจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย อุบัติเหตุและการป้องกัน การปฐมพยาบาลความปลอดภัยเมื่ออยู่ที่บ้านและอยู่โรงเรียน ยาและสารเสพติด

2.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ ดังนี้

2.3.1 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้

2.3.2 สาระสำคัญ

2.3.3 จุดประสงค์การเรียนรู้

2.3.4 สาระการเรียนรู้

2.3.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้

2.3.6 สื่อและแหล่งเรียนรู้

2.3.7 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ตามแบบประเมินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งพบว่ามีค่าสอดคล้องระหว่าง 0.80 ถึง 1.00

2.6 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญแล้วจึงนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้พร้อมกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

3. การสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิตโดยใช้แบบฝึกทักษะอ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก ซึ่งมีการสร้างแบบทดสอบดังนี้

วารสารสหวิทยาการศึกษาศาสตร์และพัฒนาศาสตร์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน – ธันวาคม 2568

- 3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบ และวิธีการตรวจสอบหาคุณภาพของแบบทดสอบของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 53-66)
- 3.2 ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู หนังสือสุศึกษาและพลศึกษา สารที่ 5 และคู่มือการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2562
- 3.3 วิเคราะห์เนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อนำมาสร้างแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- 3.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจำนวน 40 ข้อ
- 3.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา ความถูกต้องและเหมาะสมและนำมาปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่ยังบกพร่อง
- 3.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อนำผลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of item objective congruence) ซึ่งพบว่ามีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 จำนวน 40 ข้อ
- 3.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการพิจารณาความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าค้อ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาโสธร เขต 12 จำนวน 30 คน
- 3.8 นำกระดาษคำตอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนนโดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน และข้อใด ตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วมาวิเคราะห์คุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อโดยหาค่าความยาก (p) และค่าอำนาจ จำแนก (B) ตามวิธีของเบรนนัน (Brennan; บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 90-92)
- 3.9 คัดเลือกข้อสอบจำนวน 40 ข้อ ซึ่งมีค่าความยาก (p) ระหว่าง 0.20 – 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20 - 1.00 รวมเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับ แล้วนำไปหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบตามวิธีของโลเวทท์ (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 96) ซึ่งพบว่ามีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.779
- 3.10 จัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป
4. การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโสธร เขต 1 ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิตโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและพลศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้
- 4.1 วิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนต่อ การพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิตโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและพลศึกษา จากนิยามศัพท์เฉพาะ
- 4.2 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม ความพึงพอใจของ บุญชม ศรีสะอาด (2560 : 66 -73)
- 4.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating scale) ตามวิธีของ ลิเคิร์ท (Likert ;บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 70 – 72) จำนวน 10 ข้อ

4.4 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความพึงพอใจของ ลิเคิร์ท (Likerts;บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 70 – 72) มาประยุกต์ให้สอดคล้องกับประเด็นความพึงพอใจที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ไว้

4.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นไปหาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency : IOC) ซึ่งพบว่ามีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1.00 จำนวน 10 ข้อ

4.7 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 จำนวน 30 คน

4.8 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ทดลองใช้มาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (r) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation) และคัดเลือกข้อคำถามที่เหมาะสมจำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.20 ถึง 1.00

4.9 นำแบบสอบถามความพึงพอใจจำนวน 10 ข้อ รวมเป็นแบบสอบถามทั้งฉบับแล้วหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach;บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 97 – 101) ซึ่งพบว่า มีค่าความเชื่อมั่น 0.779

4.10 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยนครราชสีมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยต่อผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงหมู
2. ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยชี้แจงหลักการและเหตุผลให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายรับทราบ
3. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre test) โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม
4. ทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 จำนวน 15 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม - 30 ธันวาคม พ.ศ. 2566
5. หลังสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Post test) โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนและสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและพลศึกษา

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิตโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิตโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1

ผลสัมฤทธิ์	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t	p - value
ก่อนเรียน	15	40	20.8	1.9712	196	2734	14.3991**	.00
หลังเรียน	15	40	33.867	3.5429				

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ มีความคลาดเคลื่อนของการทดสอบไม่ถึงร้อยละ 1

2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

ข้อ ที่	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	รูปแบบของหนังสืออ่านเพิ่มเติม สวยงาม น่าสนใจ	4.33	0.49	มาก
2	ขนาดตัวอักษรเหมาะสม อ่านง่าย ชัดเจน	4.25	0.45	มาก
3	ภาพประกอบน่าสนใจ เหมาะสมกับเนื้อหา	4.42	0.67	มาก
4	เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก เข้าใจง่าย	4.58	0.51	มากที่สุด
5	ได้รับความรู้และเพลิดเพลินในการทำกิจกรรมในหนังสืออ่านเพิ่มเติม	4.42	0.51	มาก
6	กิจกรรมมีความหลากหลาย ไม่จำเจ	3.92	0.29	มาก
7	หนังสืออ่านเพิ่มเติม มีการสรุปความรู้ให้ชัดเจน	4.08	0.29	มาก
8	นักเรียนสามารถฝึกฝนด้วยตนเองทั้งในและนอกเวลา	4.67	0.49	มากที่สุด
9	เมื่อทำกิจกรรมในหนังสืออ่านเพิ่มเติม แล้วนักเรียนเข้าใจบทเรียน	4.75	0.45	มากที่สุด
10	สถานการณ์ต่างๆ ในหนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน	4.08	0.29	มาก
รวม		4.35	0.51	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงว่าความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.35$)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจสูงสุด คือ เมื่อทำกิจกรรมในหนังสืออ่านเพิ่มเติม แล้วนักเรียนเข้าใจบทเรียน ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมาคือ นักเรียนสามารถฝึกฝนด้วยตนเองทั้งในและนอกเวลา ($\bar{X} = 4.67$) และเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก เข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.58$) ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด และข้อที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คือ กิจกรรมมีความหลากหลายไม่จำเจ ($\bar{X} = 3.92$) ซึ่งมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ มีความคลาดเคลื่อนของการทดสอบไม่ถึงร้อยละ 1 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพ เพราะการสร้างได้ยึดหลักการ ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมอย่างชัดเจน เริ่ม

จากการจัดเรียงเนื้อหาจากง่ายไปหายาก มีรูปภาพประกอบและสีสันสวยงาม เนื้อหาน่าสนใจ เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ สมศักดิ์ ศรีมานอน (2564 : 14 – 17) กล่าวว่า หนังสือนำให้ผู้อ่านทราบเรื่องราวเกี่ยวกับงานและเหตุการณ์ในอดีตเป็นประสบการณ์ที่น่าสนใจสำหรับการมีชีวิตที่สนุกสนานและเรียนรู้ที่สมบูรณ์ก่อให้เกิดความจรรโลงใจและจิตใจที่ดีส่งเสริมอารมณ์ของคนแต่ละคนให้สัมพันธ์กับโลกและรู้จักปรับปรุงตัวเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ เขาวนา (2561 : 41) ได้วัดผลการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เทียวเมืองนคร โดยนำเรื่องราวในห้องเรียนมาสร้างเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนหนังสือส่งเสริมการอ่านมีประสิทธิภาพและกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการอ่านสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 เฉลี่ยร้อยละ 80.67/80.50 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ รุ่งเรือง (2558 : 101) ได้ศึกษาการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง จำนวนและตัวเลขสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยกะปิ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คนปรากฏว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 88.99/90.00 เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสว่างเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิต โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสวยงามน่าสนใจขนาดตัวอักษรเหมาะสมอ่านง่าย ชัดเจน ภาพประกอบน่าสนใจ เหมาะสมกับเนื้อหา นักเรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองทั้งในและนอกเวลาเรียนสถานการณ์เป็นเรื่องใกล้ตัวของนักเรียนเมื่อศึกษาเนื้อหาของหนังสือแล้วนักเรียนเข้าใจบทเรียนและได้รับความเพลิดเพลินในการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย ไชยพันธ์ (2561 : 94) ได้ศึกษาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เดินตามรอยหลวงตามหาบัว มีประสิทธิภาพ 84.00/84.17 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6074 หมายความว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 60.74 แสดงว่านักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าที่เรียนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพกาญจน์ เกษภูพิทุร (2564 : 91) ได้ศึกษาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ยาบ้าสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม ได้ผ่านการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนและก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมอยู่ในระดับมากที่สุดและสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิกร กาเจริญ (2563 : 57) ได้ศึกษาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมอยู่ในระดับ มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาสามารถนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปใช้เป็นสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในชีวิต เพื่อช่วยเสริมความเข้าใจ ลดความซับซ้อนของเนื้อหา และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองทั้งในและนอกเวลาเรียน อันจะช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้
2. สถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาและใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเฉพาะหนังสืออ่านเพิ่มเติมควบคู่กับหนังสือเรียน เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมรักการอ่าน การแสวงหาความรู้ และการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา ทั้งในด้านการจัดสรรเวลาเรียน การพัฒนาครู และการจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน
4. ครูผู้สอนควรปรับปรุงแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมร่วมกับกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างรอบด้าน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมร่วมกับสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น สื่อดิจิทัล บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หรือกิจกรรมการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสื่อในรูปแบบที่หลากหลาย
2. ควรขยายกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยไปยังระดับชั้นอื่น หรือโรงเรียนในบริบทที่แตกต่างกัน เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้ในวงกว้าง
3. ควรศึกษาผลของการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมต่อทักษะอื่น ๆ นอกเหนือจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เจตคติ และพฤติกรรมด้านสุขภาพของผู้เรียน
4. ควรมีการติดตามผลในระยะยาว เพื่อศึกษาความคงทนของความรู้และพฤติกรรมสุขภาพที่เกิดจากการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ว่ามีผลต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนอย่างยั่งยืนเพียงใด

เอกสารอ้างอิง

- วิชาการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กรมวิชาการ. (2545). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กรมวิชาการ. (2559). *การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จินตนา ไบกาชุย. (2559). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราภรณ์ เชาวนา. (2561). *การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เทียวเมือง*

- นคร (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- นพกาญจน์ เจษฎาพิฑูร. (2564). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ยาบ้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ.
- นิกร กาเจริญ. (2563). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สมศักดิ์ ศรีมาโนชน. (2564). การอ่านกับการพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2562). แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- อรรถัย ไชยพันธ์. (2561). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เดินตามรอยหลวงตามหาบัว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ.
- อารี จุโนเมือง. (2562). การพัฒนาแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ.

วารสารสหวิทยาการศึกษาและพัฒนาสังคม
(Interdisciplinary Journal of Education and Social Development)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน - ธันวาคม 2568

<https://so14.tci-thaijo.org/index.php/Interdisciplinary>